

گزارش نظرسنجی

دیدگاه مردم در خصوص کرونا (مطالعه کشوری)

موج سوم

گروه افکارسنجی و مطالعات افکار عمومی دفتر طرح های ملی
پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات

پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات
وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

دیدگاه مردم در خصوص کرونا (مطالعه کشوری)

موج سوم

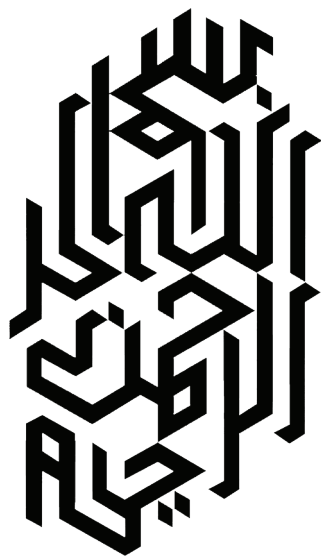
گروه افکارسنجی دفتر طرح های ملی
پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات

**گزارش نظرسنجی
دیدگاه مردم در خصوص کرونا
(مطالعه کشوری)**

موج سوم

مجری طرح: گروه افکارسنجی دفتر طرح‌های
ملی پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات

زمان اجرا: مهرماه ۱۳۹۹

فهرست مطالب

مهم‌ترین یافته‌های نظرسنجی.....	۱
مقدمه.....	۷
۱- مشخصات پاسخگویان.....	۷
۲- یافته‌های نظرسنجی.....	۹
۲-۱- رسانه و کرونا در ایران.....	۹
۲-۱-۱- مهم‌ترین منبع کسب اخبار کرونا.....	۹
۲-۱-۲- اعتماد به اطلاعات و گزارش‌های کرونایی ایران و جهان از صدا و سیما... ۱۲	۱۲
۲-۱-۳- استفاده‌های جدید از اینترنت و فضای مجازی.....	۱۴
۲-۲- شرایط روحی-روانی جامعه در شرایط کرونا.....	۱۵
۲-۲-۱- میزان تاثیر کرونا بر زندگی.....	۱۵
۲-۲-۲- میزان رضایت از زندگی.....	۱۷
۲-۲-۳- مشکلات ناشی از کرونا.....	۱۹
۲-۲-۴- شرایط آزاردهنده کرونا.....	۲۰
۲-۲-۵- احساس امنیت فردی.....	۲۱
۲-۲-۶- دلایل احساس ناامنی.....	۲۳
۲-۲-۷- احساس نگرانی از مبتلا شدن خود یا اعضای خانواده.....	۲۴
۲-۲-۸- نگرانی در خصوص فرزندان.....	۲۶
۲-۲-۹- فکر کردن به مرگ.....	۲۷
۲-۲-۱۰- روابط بین اعضای خانواده.....	۲۹
۲-۲-۱۱- راهکارهای حفظ آرامش روحی و روانی.....	۳۰
۲-۲-۱۲- نحوه شرکت در مراسم عزاداری.....	۳۲
۲-۳- تجربه افراد مبتلا به کرونا.....	۳۴
۲-۳-۱- ابتلا به کرونا.....	۳۴
۲-۳-۲- قرنطینه شدن در زمان بیماری.....	۳۵
۲-۳-۳- نگرانی و دغدغه‌های دوران قرنطینیگی.....	۳۶
۲-۳-۴- نوع برخورد اطرافیان پس از بهبود فرد مبتلا.....	۳۷
۲-۴- باورهای عمومی درخصوص کرونا.....	۳۸
۲-۴-۱- علت پیدایش ویروس کرونا.....	۳۸
۲-۴-۲- ارزیابی مخاطرات نسبت داده شده به کرونا.....	۴۰
۲-۴-۳- ارزیابی وضعیت کرونا.....	۴۲

۴۴.....	۲-۴-۴- علت به وجود آمدن وضعیت فعلی
۴۶.....	۲-۴-۵- پیش بینی مدت زمان استمرار کرونا
۴۸.....	۲-۴-۶- موافقت با قرنطینه خانگی در شرایط استمرار کرونا
۵۰.....	۲-۴-۷- امید به تولید واکسن ایرانی کرونا.....
۵۴.....	۲-۴-۸- میزان رعایت دستور العمل های بهداشتی.....
۵۵.....	۲-۴-۹- دشوار بودن رعایت دستورالعمل های بهداشتی.....
۵۶.....	۲-۵- دغدغه های عمومی.....
۵۶.....	۲-۵-۱- مشکلات کشور
۵۸.....	۲-۵-۲- دغدغه ها و نگرانی های آینده
۵۹.....	۲-۶-۱- نشاط فردی و اجتماعی.....
۵۹.....	۲-۶-۱- نشاط فردی
۶۱.....	۲-۶-۲- وضعیت نشاط در جامعه.....

مهم‌ترین یافته‌های نظرسنجی

رسانه و کرونا در ایران

۶۵ درصد پاسخگویان اعلام کرده‌اند بیشتر از طریق رادیو و تلویزیون ایران اخبار مرتبط با ویروس کرونا را به دست می‌آورند.

۴۰٫۵ درصد پاسخگویان به اطلاعات و گزارش‌های کرونایی از ایران و جهان که از سوی صدا و سیما ارائه می‌شود اعتمادی ندارند.

۲۷ درصد پاسخگویان تحصیل و امور درسی، ۲۴ درصد خرید اینترنتی، ۱۴ درصد انجام امور اداری را به عنوان تجارب جدیدشان از اینترنت و فضای مجازی بیان کرده‌اند.

شرایط روحی-روانی جامعه در شرایط کرونا

۶۰ درصد پاسخگویان اعلام کرده‌اند کرونا خیلی بر زندگی آنان تأثیر گذاشته است.

۴۳ درصد پاسخگویان گفته‌اند رضایت از زندگی شان پس از شیوع کرونا کاهش یافته است.

ترس از ابتلا به کرونا در صدر مهمترین مسائل روحی-روانی شرایط کنونی پاسخگویان است.

استرس، نگرانی از ابتلا به کرونا و احساس ترس اصلی‌ترین تغییرات روحی و ذهنی پاسخگویان پس از شیوع کرونا است

محدود شدن روابط، شرایط نابسامان اقتصادی (متاثر از شرایط کرونایی) و مرگ و میر بر اثر کرونا، مهم‌ترین وجوه آزاردهنده کرونا برای پاسخگویان بوده است.

۴۱ درصد افراد پاسخگو در شرایط ناشی از کرونا احساس امنیت ندارند. در بین این دسته از پاسخگویان ۳۶ درصد به خاطر وضعیت کرونا در کشور و ۲۸ درصد به دلیل عدم رعایت پروتکل‌های بهداشتی چنین احساسی را تجربه می‌کنند.

۷۰ درصد پاسخگویان نگران ابتلای خود یا اعضای خانواده‌شان به ویروس کرونا هستند.

ترس و اضطراب ناشی از ابتلای فرزندان به ویروس کووید ۱۹ اصلی‌ترین دغدغه افراد صاحب فرزند در شرایط کنونی است.

۴۴٫۸ درصد پاسخگویان در شرایط کرونایی شاهد مهربانی و توجه بیشتر اعضای خانواده‌شان هستند. همچنین ۵۶ درصد افراد گفته‌اند اعضای خانواده‌شان نسبت به قبل از شیوع کرونا زمان بیشتری با یکدیگر سپری می‌کنند. از سوی دیگر ۲۸٫۴ درصد بی‌تحمل شدن اعضای خانواده، ۱۰ درصد پاسخگویان دعوا و مشاجره لفظی خانوادگی و ۱ درصد کتک‌کاری بین اعضای خانواده به دلیل افزایش زمان حضور همه با هم را در مدت زمان درگیری جامعه با کرونا تجربه یا از نزدیک مشاهده کرده‌اند.

۵۷ درصد افراد اعلام کرده‌اند پس از شیوع ویروس کرونا اندیشیدن آنان به مرگ با گذشته تفاوتی نکرده است. از سوی دیگر ۳۴ درصد پاسخگویان گفته‌اند با توجه به وضع موجود بیشتر از قبل به مرگ فکر می‌کنند.

۳۴ درصد پاسخگویان به صورت آنلاین و یا از طریق تلویزیون در مراسم عزاداری ایام محرم امسال شرکت کرده‌اند. ۲۹ درصد افراد نیز به صورت حضوری در این مراسم حضور یافته‌اند.

خواندن دعا، قرآن و نماز (با فراوانی ۴۱ درصد) بیشترین روشی است که پاسخگویان از طریق آن روحیه خود در این شرایط را حفظ می‌کنند.

تجربه افراد مبتلا به کرونا

۹۱٫۵ درصد پاسخگویان اعلام کرده‌اند به ویروس کووید ۱۹ مبتلا نشده‌اند و ۸٫۴ درصد افراد پاسخگو گفته‌اند که به این ویروس مبتلا شده‌اند.

در بین پاسخگویانی که به کرونا مبتلا شده‌اند، ۸۶ درصد در خانه قرنطینه شده بودند.

۴۲ درصد پاسخگویانی که قرنطینه شده بودند نگران احتمال ابتلای دیگر اعضای خانواده شان به این ویروس بودند.

۵۱ درصد پاسخگویانی که کرونا گرفته بودند در توصیف برخورد اطرافیانشان با آنان بعد بهبود از ویروس کرونا گفته‌اند تفاوتی در برخورد آنان با فرد مبتلا وجود نداشته است. ۲۱٫۵ درصد این دسته از پاسخگویان اعلام کرده‌اند در دوران پس از نقاهت اطرافیانشان ارتباطشان را با آنان کاهش داده‌اند.

باورهای عمومی در خصوص کرونا

۵۳ درصد پاسخگویان معتقدند کرونا یک ویروس آزمایشگاهی و اختراع بشر است.

۷۲ درصد افراد براین باورند در خصوص خطرات کرونا کمی اغراق شده است.

اکثریت پاسخگویان (۷۸ درصد) معتقدند وضعیت کرونا در کشور وضعیت نسبت به قبل بدتر شده است.

۴۷ درصد پاسخگویان بی توجهی مردم به رعایت دستورالعمل‌های بهداشتی را اصلی‌ترین عامل افزایش تعداد مبتلایان به کرونا در کشور می‌دانند.

۵۲ درصد پاسخگویان معتقدند بیش از یک سال دیگر کشور به شکل کنونی درگیر ویروس کرونا خواهد بود.

در صورت شدید شدن وضعیت کرونا ۶۳ درصد افراد پاسخگو با اعمال قرنطینه خانگی کامل موافقت می‌کنند.

۳۸ درصد از پاسخگویان احتمال کمی می‌دهند ایران بتواند واکسن کرونا را تولید کند.

۴۲ درصد افراد اعلام کرده‌اند مثل روزهای اول این دستورالعمل‌ها را رعایت می‌کنند.

۵۲٫۵ درصد افراد از زدن ماسک خسته شده‌اند.

بخش دغدغه‌های عمومی

اصلی‌ترین مشکل کشور از نظر پاسخگویان شرایط اقتصادی اعم از گرانی کرایه خانه و کالاهای اساسی است.

وضعیت اقتصادی کشور مهم‌ترین دغدغه مردم در مورد آینده‌شان است.

نشاط فردی و اجتماعی

۴۰ درصد مردم خود را فردی با نشاط می‌دانند.

۷۹ درصد پاسخگویان معتقدند جامعه ایران، جامعه با نشاطی نیست.

مقدمه

ویروس جدید خانواده کرونا تحولات زیادی ایجاد کرده و تغییر شرایط زندگی جامعه به خاطر سیاست‌های کنترلی و پیشگیرانه تأثیرات روانی زیادی را بر مردم وارد و روال عادی زندگی افراد از کار و تحصیل گرفته تا فراغت و روابط شخصی نیز تحت تأثیر این ویروس قرار گرفته است. جامعه ایران از یک سو با مشکلات اقتصادی فراوانی از جمله؛ گرانی نیازهای اولیه (مسکن، خوراک و پوشاک) و افزایش هزینه‌های فراغتی و بهداشتی سروکله می‌زند و از سوی دیگر با فشار پایان‌ناپذیر کوید ۱۹ درگیر است. پدیده‌ای که در یک کلام سلامت روانی جامعه را در وضعیت بحرانی قرار داده است.

نتایج پیمایشی که دانشگاه علوم پزشکی دانشگاه شهید بهشتی با جامعه آماری چهار هزار نفر از مبتلایان کوید ۱۹ انجام داد نشان می‌دهد ۵۰ درصد ترخیص‌شدگان، از مشکلات روحی روانی رنج می‌برند. در مرتبه اول اضطراب و پس از آن افسردگی. این فشار روحی تنها بر مبتلایان نبود، بلکه خویشان، اقوام و دوستان یا در غم افرادی که بر اثر این ویروس فوت کرده‌اند به سوگ نشستند، یا نگران حال نزدیکان مبتلا بودند. کادر درمانی بیمارستان‌ها نیز فشار مضاعف کاری و پرستاری و مراقبت از بیمارانی با علایم مشابه را بیش از هفت ماه است که به دوش می‌کشند. همچنین داده‌های نظرسنجی‌های قبلی پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی نشان داد یکی از پیامدهای مهم شرایط کرونا آسیب‌های

روحي و رواني افراد بوده است. از همين رو اين موج از نظرسنجي به بررسي تاثيرشرايط کرونا بر ابعاد رواني افراد اختصاص داده شده است. اين نظرسنجي سومين موج از مجموعه نظرسنجي‌هاي انجام شده توسط گروه افكارسنجی پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات است که از تاريخ ۹ مهر لغايت ۱۹ مهر سال جاري انجام شده است. جامعه آماري اين نظرسنجي را شهروندان ۱۸ سال و بالاتر ساکن در شهر و روستاهای کشور تشکیل داده است. تعداد نمونه این نظرسنجی نیز ۲۰۲۴ نفر (با تخصیص نسبت جمعیتی) بوده که به صورت تصادفی انتخاب شده‌اند. این نظرسنجی به صورت تلفنی انجام شده است.

۱- مشخصات پاسخگویان

جدول شماره ۱: مشخصات عمومی پاسخگویان

درصد	فراوانی	مشخصات عمومی	
۵۰٫۸	۱۰۲۸	مرد	جنس
۴۹٫۲	۹۹۶	زن	
۱۷٫۸	۳۶۱	۱۸-۲۴ سال	سن
۲۴٫۰	۴۸۶	۲۵ - ۳۴ سال	
۲۲٫۹	۴۶۳	۳۵ - ۴۴ سال	
۱۹٫۱	۳۸۷	۴۵ - ۵۴ سال	
۱۵٫۸	۳۱۹	۵۵ سال به بالا	
۰٫۴	۸	بی پاسخ	
۳۹٫۰۵		میانگین	
۴٫۶	۹۳	بی سواد	تحصیلات
۱۱٫۶	۲۳۴	ابتدایی	
۱۴٫۳	۲۹۰	راهنمایی و متوسطه	
۳۳٫۰	۶۶۸	دیپلم	
۲۶٫۷	۵۴۰	کاردانی و کارشناسی	
۶٫۵	۱۳۲	کارشناسی ارشد و دکترا	
۰٫۴	۸	حوزوی	
۲٫۹	۵۹	بی پاسخ	
۴۷٫۰	۹۵۱	شاغل	وضعیت فعالیت
۳۲٫۶	۶۵۹	خانه دار	
۸٫۲	۱۶۶	دانشجو و دانش آموز	
۵٫۴	۱۰۹	بازنشسته	
۳٫۵	۷۱	بیکار	
۲٫۴	۴۸	سایر	
۱٫۰	۲۰	بی پاسخ	

درصد	فراوانی	مشخصات عمومی	وضعیت مسکن
۶۶,۵	۱۳۴۶	مالک	
۲۶,۱	۵۲۹	مستاجر	
۱,۶	۳۲	سایر	
۵/۸	۱۱۷	بی پاسخ	

۲- یافته‌های نظرسنجی

۲-۱- رسانه و کرونا در ایران

۲-۱-۱- مهم‌ترین منبع کسب اخبار کرونا

جدول شماره ۲: توزیع فراوانی پاسخگویان براساس مهم‌ترین منبع پیگیری اخبار مربوط به کرونا

درصد	فراوانی	منابع خبری
۶۴٫۸	۱۳۱۳	رادیو و تلویزیون
۲۰٫۸	۴۲۲	شبکه‌های اجتماعی مجازی
۲٫۲	۴۵	شبکه‌های ماهواره‌ای
۱٫۹	۳۹	همکاران و آشنایان
۰٫۹	۱۹	خبرگزاری‌ها و سایت‌های اینترنتی
۰٫۰	۰	روزنامه‌ها
۰٫۷	۱۵	سایر
۸٫۴	۱۷۰	پیگیری نمی‌کنم
۰٫۰	۱	بی‌پاسخ
۱۰۰٫۰	۲۰۲۴	جمع کل

۶۵ درصد پاسخگویان اعلام کرده‌اند بیشتر از طریق رادیو و تلویزیون ایران اخبار مرتبط با ویروس کرونا را به دست می‌آورند. ۲۱ درصد افراد پاسخگو نیز بیشتر از شبکه‌های اجتماعی پیگیر اخبار این بیماری فراگیر هستند. بعد از این دو رسانه، شبکه‌های ماهواره‌ای، خبرگزاری‌ها و سایت‌های اینترنتی از دیگر منابع کسب خبر در این حوزه هستند. نکته جالب آنکه هیچکدام از پاسخگویان برای مطالعه اخبار کرونا به روزنامه‌ها استناد و ارجاعی نداده‌اند. در نهایت ۸٫۴ درصد نیز اعلام کرده‌اند که خبرهای کرونایی را پیگیری نمی‌کنند.

۱. سایر شامل: محل کار، مرکز بهداشت محل، مرکز درمان و همه موارد است.

**جدول شماره ۳: مقایسه نتایج سه نظرسنجی
در خصوص منابع پیگیری اخبار مربوط به کرونا^۱**

فروردین ۱۳۹۹	خرداد ۱۳۹۹	مهر ۱۳۹۹	منابع خبری
درصد	درصد	درصد	
۶۸٫۳	۶۳٫۶	۶۲٫۹	رادیو و تلویزیون
۲٫۳	۲۱٫۲	۲۴٫۲	شبکه‌های اجتماعی مجازی
۲٫۹	۴٫۲	۱٫۱	خبرگزاری‌ها و سایت‌های اینترنتی
۱٫۸	۲٫۷	۲٫۴	شبکه‌های ماهواره‌ای
۰٫۸	۱٫۷	۱٫۷	همکاران و آشنایان
۰٫۱	۰٫۴	۰٫۰	روزنامه‌ها
۰٫۷	۰٫۵	۰٫۵	سایر
۴٫۵	۵٫۱	۷٫۲	پیگیری نمی‌کنم
۰٫۶	۰٫۶	۰٫۰	بی‌پاسخ
۱۰۰٫۰	۱۰۰٫۰	۱۰۰٫۰	جمع کل

در مقایسه نتایج سه موج نظرسنجی پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات، در بین شهرنشینان میزان پیگیری اخبار از طریق رادیو و تلویزیون کاهش پیدا کرده و از ۶۸٫۳ درصد در فروردین، به ۶۲٫۹ درصد در مهر ماه رسیده است. از سوی دیگر میزان مراجعه به شبکه‌های اجتماعی برای کسب اخبار کرونا نسبت به فروردین ماه افزایش یافته و از ۲٫۳ درصد به ۲۴٫۲ درصد رسیده است.

۱. در این جدول نتایج نمونه‌های شهری در نظرسنجی فعلی با نظرسنجی انجام شده در فروردین ۱۳۹۹ (مراکز استان) و خرداد ۱۳۹۹ (مراکز استان و شهرهای غیر مرکز استان) مقایسه شده است.

**جدول شماره ۴: توزیع پاسخگویان بر اساس منابع پیگیری اخبار مربوط به کرونا
به تفکیک متغیرهای جمعیت شناختی**

محل سکونت		تحصیلات		سن			جنس		متغیرهای زمینه‌ای	منابع
روستا	شهر	دارای تحصیلات دانشگاهی	بدون تحصیلات دانشگاهی	۴۵ سال و بیشتر	۳۰-۴۴	۱۸-۲۹	زن	مرد		
۷,۰۸	۶۲,۵	۵۱,۸	۷۱,۵	۷۶,۵	۶۳,۳	۵۲,۶	۶۸,۷	۶۱,۲	رادیو و تلویزیون	
۱۱,۱	۲۴,۲	۳۴,۱	۱۴,۴	۱,۰۶	۲۲,۰	۳۲,۱	۴,۰۶	۲۱,۱	شبکه‌های اجتماعی مجازی	
۰,۶	۱,۱	۱,۶	۰,۶	۰,۴	۱,۳	۰,۹	۰,۹	۱,۰	خبرگزاری‌ها و سایت‌های اینترنتی	
۱,۸	۲,۴	۲,۲	۲,۳	۲,۷	۱,۷	۲,۳	۲,۲	۲,۲	شبکه‌های ماهواره‌ای	
۰,۰	۰,۰	۰,۰	۰,۰	۰,۰	۰,۰	۰,۰	۰,۰	۰,۰	روزنامه‌ها	
۲,۵	۱,۷	۱,۸	۲,۱	۲,۶	۱,۲	۲,۲	۱,۶	۲,۲	آشنایان و همکاران	
۱,۴	۰,۵	۱,۰	۰,۶	۱,۱	۰,۷	۰,۴	۰,۳	۱,۲	سایر	
۱۱,۹	۷,۲	۷,۵	۸,۴	۶,۱	۹,۷	۹,۵	۵,۷	۱۱,۰	پیگیری نمی‌کنم	
۵۱,۲۸۶		۱۱۴,۳۵۴		۱۱۵,۵۰۱			۲۷,۳۵۵		کای اسکوتر	
۰,۰۰۰		۰,۰۰۰		۰,۰۰۰			۰,۰۰۰		سطح معناداری	
۰,۱۵۹		۰,۲۴۱		۰,۱۶۹			۰,۱۱۶		ضریب	

بر اساس نتایج جدول فوق، مردان و زنان هر دو بیشتر از طریق رادیو و تلویزیون پیگیر اخبار کرونا هستند اما نسبت زنانی که از این رسانه استفاده می‌کنند بیشتر از مردان است. همچنین مردان نسبت به زنان بیشتر از طریق شبکه‌های اجتماعی اخبار کرونایی را کسب می‌کنند. در همه گروه‌های سنی نیز رادیو و تلویزیون ایران مهم‌ترین مرجع خبری برای حوادث و مسائل مرتبط با کرونا است ولی در بین گروه‌های سنی افراد بالای ۴۵ سال بیش از سایر افراد به صداوسیما مراجعه می‌کنند و با کاهش سن افراد پاسخگو میزان مراجعه به این رسانه برای کسب اخبار این ویروس کاهش می‌یابد. از سوی دیگر جوانان بیش از سایر گروه‌های سنی متقاضی کسب خبر از شبکه‌های اجتماعی هستند.

پاسخگویان بدون تحصیلات دانشگاهی در قیاس با افرادی که تحصیلات دانشگاهی دارند بیشتر از صداوسیما پیگیر اخبار کرونا هستند و در طرف مقابل پاسخگویانی که تحصیلات دانشگاهی دارند نسبت به پاسخگویان بدون تحصیلات دانشگاهی به میزان بیشتری به شبکه‌های اجتماعی برای دریافت اخبار مرتبط با کرونا مراجعه می‌کنند. همچنین پاسخگویان ساکن روستا و شهر بیشتر از طریق رادیو و تلویزیون پیگیر اخبار کرونا می‌باشند ولی روستاییان نسبت به شهرنشینان بیشتر به این رسانه مراجعه می‌کنند. شهرنشینان هم بیشتر از روستاییان برای پیگیری اخبار کرونا از شبکه‌های اجتماعی استفاده کرده‌اند.

۲-۱-۲- اعتماد به اطلاعات و گزارش‌های کرونایی ایران و جهان از صدا و سیما

جدول شماره ۵: توزیع فراوانی پاسخگویان براساس اعتماد به اطلاعات و گزارش‌های کرونایی ایران و جهان صدا و سیما

میزان اعتماد	فراوانی	درصد
خیلی زیاد	۲۱۰	۱,۴
زیاد	۳۰۹	۱۵,۳
تاحدی	۵۲۶	۲۶,۰
کم	۳۵۵	۱۷,۵
خیلی کم	۴۶۶	۲۳,۰
نظری ندارم / بی‌پاسخ	۱۵۸	۷,۸
جمع کل	۲۰۲۴	۱۰۰,۰

در ادامه از پاسخگویان پرسیده شد «چقدر به اطلاعات و گزارش‌های کرونایی از ایران و جهان که از سوی صدا و سیما ارایه می‌شود، اعتماد دارید؟»؛ ۴,۵ درصد پاسخگویان به این گزارش‌ها اعتمادی ندارند. اما

۲۶ درصد افراد پاسخگو اعلام کرده‌اند به گزارش‌های صداوسیما در خصوص وضعیت کرونا در ایران و جهان اعتماد دارند. ۲۶ درصد افراد نیز میزان اعتماد خود به صداوسیما در این زمینه را در سطح بینابین ارزیابی کرده‌اند.

جدول شماره ۶: توزیع پاسخگویان براساس اعتماد به اطلاعات و گزارش‌های کرونایی ایران و جهان صداوسیما به تفکیک متغیرهای جمعیت شناختی

محل سکونت		تحصیلات		سن			جنس		متغیرهای زمینه‌ای میزان اعتماد
روستا	شهر	دارای تحصیلات دانشگاهی	بدون تحصیلات دانشگاهی	۴۵ سال و بیشتر	۳۰-۴۴	۱۸-۲۹	زن	مرد	
۳۰,۳	۲۷	۲۲,۵	۳,۹	۳۲,۹	۲۳,۷	۲۶,۸	۲۷,۲	۲۸,۴	زیاد
۲۷,۶	۲۸,۴	۲۶,۸	۲۸,۹	۳,۹	۲۷,۴	۲۵,۹	۳,۳	۲۶,۲	تاحدی
۴۲,۱	۴۴,۶	۵,۷	۴,۲	۳۶,۲	۴۸,۹	۴۷,۳	۴۲,۵	۴۵,۴	کم
۲,۰۲۷		-		-			۳,۸۴۰		کای اسکوتر
۰,۳۶۳		۰,۰۰۰		۰,۰۰۰			۰,۱۴۷		سطح معناداری
۰,۰۳۳		۰,۱۰۱		-۰,۰۸۲			۰,۰۴۵		ضریب

گروه سنی ۳ تا ۴۴ سال و پس از آن جوانان در قیاس با افراد بالای ۴۵ سال کمتر به برنامه‌های صداوسیما در زمینه شرایط کرونا در ایران و جهان اعتماد دارند. پاسخگویان دارای تحصیلات دانشگاهی نیز نسبت به افرادی که تحصیلات دانشگاهی ندارند بیشتر اعلام کرده‌اند به گزارش‌های صداوسیما در خصوص وضعیت کرونا در ایران و جهان بی‌اعتماد هستند. بین متغیر جنس و محل سکونت با میزان اعتماد به گزارش‌های صداوسیما در خصوص وضعیت کرونا در ایران و جهان ارتباط معناداری مشاهده نشد.

۳-۱-۲- استفاده‌های جدید از اینترنت و فضای مجازی

جدول شماره ۷: توزیع پاسخگویان براساس استفاده‌های جدید از اینترنت و فضای مجازی^۱

درصد	فراوانی	مدت زمان
۲۷,۳	۵۵۲	تحصیل و امور درسی
۲۳,۷	۴۷۹	خرید اینترنتی
۱۳,۷	۲۷۷	انجام امور اداری
۱۰,۰	۲۱۰	تماشای برنامه های هنری
۱۲,۵	۲۵۲	(فیلم، کنسرت، تئاتر و ...)
۶,۸	۱۳۸	دورکاری از طریق خانه
۵,۵	۱۱۱	مراسم و دوره‌های خانوادگی (دوره‌می، مراسم ترحیم، تولد، ازدواج و ...)
۰,۹	۱۹	شرکت در نشست‌ها و سخنرانی‌ها
۱۴,۲	۲۸۸	سایر ^۲

در سوالی از پاسخگویان پرسیده شد: «کرونا باعث شده چه استفاده‌های جدیدی از اینترنت و شبکه‌های اجتماعی بکنید؟»؛ ۲۷ درصد پاسخگویان تحصیل و امور درسی، ۲۴ درصد خرید اینترنتی، ۱۴ درصد انجام امور اداری و ۱۲,۵ درصد تماشای برنامه‌های هنری (اعم از فیلم، کنسرت و تئاتر) را به عنوان تجارب جدیدشان از اینترنت و فضای مجازی بیان کرده‌اند. پس از این موارد، دورکاری (با فراوانی ۷ درصد)، مراسم و دوره‌های خانوادگی اعم از دوره‌می، مراسم ترحیم، تولد، ازدواج (با فراوانی ۵,۵ درصد) و شرکت در نشست و سخنرانی‌ها (با فراوانی ۱ درصد) از دیگر استفاده‌های جدیدی است که پاسخگویان از اینترنت و فضای مجازی کرده‌اند.

۱. در این سوال به دلیل آنکه پاسخگو می‌توانست بیش از یک گزینه را انتخاب کند، جمع درصد بیشتر از ۱۰۰ شده است.

۲. سایر شامل؛ عدم استفاده از اینترنت، گوش دادن به اخبار، ارتباط با دوستان، کسب اطلاعات علمی و بهداشتی است.

۲-۲- شرایط روحی-روانی جامعه در شرایط کرونا

۲-۲-۱- میزان تاثیر کرونا بر زندگی

جدول شماره ۸: توزیع پاسخگویان براساس میزان تاثیر کرونا بر زندگی

میزان تاثیرگذاری	فراوانی	درصد
خیلی زیاد	۷۵۱	۳۷٫۱
زیاد	۴۵۷	۲۲٫۶
تاحدی	۴۲۲	۲۰٫۸
کم	۲۰۱	۹٫۹
خیلی کم	۱۸۸	۹٫۳
بی پاسخ	۵	۰٫۲
جمع کل	۲۰۲۴	۱۰۰٫۰

۶۰ درصد پاسخگویان اعلام کرده‌اند کرونا خیلی بر زندگی آنان تاثیر گذاشته است. از سوی دیگر ۱۹ درصد افراد پاسخگو خلاف این نظر را داشته و تاثیر کرونا بر زندگی شان را کم ارزیابی کرده‌اند. ۲۱ درصد پاسخگویان نیز معتقدند این ویروس تا حدی بر زندگی شان موثر بوده است.

جدول شماره ۹: توزیع پاسخگویان براساس میزان تاثیر کرونا بر زندگی به تفکیک متغیرهای جمعیت‌شناختی

محل سکونت		تحصیلات		سن			جنس		میزان تاثیرگذاری
روستا	شهر	دارای تحصیلات دانشگاهی	بدون تحصیلات دانشگاهی	۴۵ سال و بیشتر	۳۰-۴۴	۱۸-۲۹	زن	مرد	
۵۲,۳	۶۲,۴	۶۶,۴	۵۶,۹	۵۸,۹	۶۲,۱	۵۸,۲	۶۳,۵	۵۶,۳	زیاد
۱۹,۹	۲۱,۲	۲۰,۰	۲۱,۱	۱۹,۰	۲۰,۵	۲۳,۶	۲۰,۶	۲۱,۲	تاحدی
۲۷,۷	۱۶,۴	۱۳,۵	۲۲,۱	۲۲,۱	۱۷,۴	۱۸,۲	۱۵,۹	۲۲,۵	کم
۳۲,۴۰۱		-		-			۱۵,۹۸۲		کای اسکوئر
۰,۰۰۰		۰,۰۰۰		۰,۵۹۸			۰,۰۰۰		معناداری
۰,۱۲۷		-۰,۱۰۰		۰,۰۱۱			۰,۰۸۹		ضریب

بر اساس نتایج جدول فوق، زنان در قیاس با مردان بیشتر اعلام کرده‌اند که کرونا بر زندگی‌شان تاثیرگذار بوده است. پاسخگویان دارای تحصیلات دانشگاهی نیز نسبت به افراد بدون تحصیلات دانشگاهی بیشتر معتقدند کرونا زندگی‌شان را تحت تاثیر قرار داده است. همچنین شهرنشینان در مقایسه با روستاییان بیشتر بیان کرده‌اند که کرونا بر جریان زندگی‌شان تاثیراتی داشته است.

همین‌طور بین متغیر سن با تاثیرگذاری کرونا بر زندگی ارتباط معناداری مشاهده نشد، بدان معنا که تمام گروه‌های سنی با درصد نزدیکی بیان کرده‌اند که این ویروس بر زندگی‌شان تاثیرگذار بوده است.

۲-۲-۲- میزان رضایت از زندگی

جدول شماره ۱۰: توزیع فراوانی پاسخگویان براساس میزان رضایت از زندگی بعد از شیوع کرونا

درصد	فراوانی	ارزیابی
۴۳٫۲	۸۷۵	کمتر شده
۱۰٫۸	۲۱۸	بیشتر شده
۴۴٫۶	۹۰۳	فرقی نکرده است
۰٫۶	۲۸	بی پاسخ
۱۰۰٫۰	۲۰۲۴	جمع کل

در سوالی از پاسخگویان پرسیده شد: «میزان رضایت خود از زندگی را نسبت به قبل از شیوع کرونا چطور ارزیابی می‌کنید؟»؛ ۴۵ درصد افراد اعلام کرده‌اند میزان رضایت‌شان از زندگی پس از شیوع کرونا تفاوتی با قبل از آن نکرده است. از سوی دیگر ۴۳ درصد پاسخگویان گفته‌اند رضایت از زندگی‌شان پس از شیوع کرونا کاهش یافته است. ۱۱ درصد از افراد پاسخگو نیز اعلام کرده‌اند میزان رضایت از زندگی‌شان پس از ظهور و فراگیری کرونا بیشتر شده است.

جدول شماره ۱۱: توزیع پاسخگویان براساس میزان رضایت از زندگی بعد از شیوع کرونا و متغیرهای جمعیت‌شناختی

محل سکونت		تحصیلات		سن			جنس		میزان رضایت
روستا	شهر	دارای تحصیلات دانشگاهی	بدون تحصیلات دانشگاهی	۴۵ سال و بیشتر	۳۰-۴۴	۱۸-۲۹	زن	مرد	
۳۶,۹	۴۶,۲	۴۷,۸	۴,۸	۳۶,۵	۴۸,۲	۴۷,۰	۴۳,۸	۴۳,۹	کمتر شده
۱۲,۲	۱۰,۴	۱۰,۵	۱۱,۳	۱۰,۸	۱۰,۶	۱۱,۴	۱۰	۸/۱۱	بیشتر شده
۵,۹	۴۳,۴	۴۱,۶	۴۶,۹	۵۲,۷	۴۱,۱	۴۱,۶	۴۶,۲	۴۴,۳	فرقی نکرده است
۱۳,۳۱۳		۶,۷۲۵		۲۶,۰۸۸			۱,۸۹۹		کای اسکوئر
۰,۰۰۱		۰,۰۳۵		۰,۰۰۰			۰,۳۸۷		معناداری
۰,۰۸۲		۰,۰۵۹		۰,۰۸۱			۰,۰۳۱		ضریب

گروه سنی ۳۰ تا ۴۴ سال و با اختلاف اندکی از آنان جوانان نسبت به افراد بالای ۴۵ سال بیشتر اعلام کرده‌اند که در اثر شیوع کرونا رضایتشان از زندگی کاهش یافته است. تحصیل‌کردگان دانشگاهی نیز در قیاس با افراد بدون تحصیلات دانشگاه بیشتر گفته‌اند از زندگی خود پس از ظهور کرونا راضی نیستند. شهرنشینان نیز در مقایسه با روستاییان بیشتر اذعان داشته‌اند از زندگی خود پس از فراگیری ویروس کرونا رضایت ندارند.

بین متغیر جنس و رضایت از زندگی پس از شیوع کرونا رابطه معناداری مشاهده نشد، این بدان معناست که زنان و مردان هر دو میزان رضایت از زندگی‌شان پس از شیوع کرونا کاهش یافته است.

۳-۲-۲- مشکلات ناشی از کرونا

جدول شماره ۱۲: توزیع فراوانی پاسخگویان براساس مسائل و مشکلات پیش آمده در روزهای کرونایی^۱

درصد	فراوانی	مسائل و مشکلات
۳۷٫۱	۷۵۰	ترس از ابتلا به کرونا
۲۶٫۷	۵۴۰	اضطراب و نگرانی
۲۱٫۲	۴۲۹	احساس تنهایی و افسردگی
۲۰٫۵	۴۱۵	بی حوصلگی
۱۸٫۷	۳۷۹	ناامیدی از آینده
۱۵٫۸	۳۲۰	وسواسی شدن
۱۰٫۲	۲۰۷	دلتنگی
۸٫۹	۱۸۰	زودرنجی
۷٫۱	۱۴۳	حس بیماری (خود بیمار انگاری)
۶٫۴	۱۲۹	غم و اندوه
۵٫۸	۱۱۸	احساس درماندگی
۶٫۷	۱۳۶	سایر ^۲

ترس از ابتلا به کرونا در صدر مهمترین مسائل روحی-روانی شرایط کنونی پاسخگویان است. پس از آن به ترتیب؛ اضطراب و نگرانی (با فراوانی ۲۷ درصد)، احساس تنهایی و افسردگی (با فراوانی ۲۱ درصد)، بی حوصلگی (با فراوانی ۲۰٫۵ درصد)، ناامیدی از آینده (با فراوانی ۱۹ درصد) و وسواسی شدن (با فراوانی ۱۶ درصد) از دیگر مسائل و مشکلات شرایط کنونی پاسخگویان است.

۱. به دلیل اینکه پاسخگو چند گزینه را می توانست انتخاب کند جمع کل بیش از ۱۰۰ درصد است.

۲. سایر شامل؛ مشکلات اقتصادی و مشکل خاصی نبوده است.

۴-۲-۲- شرایط آزردهنده کرونا

جدول شماره ۱۳: توزیع فراوانی پاسخگویان براساس شرایط آزردهنده مرتبط با کرونا^۱

درصد	فراوانی	عنوان
۱۲/۰	۲۴۳	محدودیت در روابط با دیگران
۱۰/۹	۲۲۰	وضعیت نابسامان اقتصادی ناشی از کرونا
۹/۵	۱۹۳	مرگ و میر بر اثر کرونا
۸/۵	۱۷۲	نگرانی و ترس از مبتلا شدن به کرونا
۶/۸	۱۳۸	رعایت نکردن دستورالعمل های بهداشتی
۵/۹	۱۱۹	رعایت نکردن دستورالعمل های بهداشتی توسط مردم
۴/۹	۱۰۰	خانه نشینی
۴/۲	۸۴	محدودیت های شغلی
۲/۹	۵۹	وضعیت تحصیلی
۲/۹	۵۹	محدودیت در تفریحات
۲/۵	۵۰	استرس و نگرانی
۱/۸	۳۷	نگرانی از ابتلای اطرافیان
۱/۵	۳۱	فکر کردن به مرگ
۱/۳	۲۶	کرونا و تغییرات ناشی از آن
۱/۰	۲۰	تنهایی و افسردگی
۰/۸	۱۶	مسئولین ناکارآمد
۰/۶	۱۳	طولانی شدن دوره کرونا
۰/۵	۱۰	عدم تولید واکسن کرونا
۰/۴	۹	مرگ و از دست دادن عزیزان
۰/۴	۸	ناشناخته بودن ویروس
۲/۸	۶۷	سایر ^۲
۶/۴	۱۳۰	مشکل خاصی ندارم
۱۱/۷	۲۳۸	بی پاسخ

۱. در این مقوله به دلیل آنکه پاسخگو می توانست بیش از یک گزینه را انتخاب کند، جمع کل بیش از ۱۰۰ شده است.

۲. اطلاع رسانی کم، بزرگنمایی کردن، باورهای غلط، ضربه به اعتقادات، همزمانی با بیماری آنفولانزا، اینکه ممکن است ناقل باشم، هزینه های درمان، تغییر روال زندگی، اخبار نگران کننده، اخبار کذب و شایعات، ناشناخته بودن ویروس، وسواسی کردن، کمبود دارو، نداشتن آرامش و امنیت روان است.

در این قسمت از پاسخگویان خواسته شد تا آزردهنده ترین بخش کرونا و شرایط مرتبط با آن را بیان کنند. محدود شدن روابط (۱۲ درصد)، شرایط نابسامان اقتصادی - متاثر از شرایط کرونایی - (۱۱ درصد) و مرگ و میر بر اثر کرونا (۹٫۵ درصد) مهم ترین وجوه آزردهنده کرونا برای پاسخگویان بوده است. بعد از این سه مورد، به ترتیب نگرانی از ابتلا به کرونا، رعایت پروتکل های بهداشتی، عدم پایبندی مردم به پروتکل های بهداشتی، خانه نشینی، محدودیت های شغلی و وضعیت تحصیلی از دیگر موارد آزردهنده ناشی از کرونا است که پاسخگویان به آن اشاره کرده اند.

۵-۲-۲- احساس امنیت فردی

جدول شماره ۱۴: توزیع فراوانی پاسخگویان براساس میزان احساس امنیت فردی

درصد فراوانی	فراوانی	ارزیابی
۱۷٫۶	۳۵۷	خیلی زیاد
۱۴٫۸	۲۹۹	زیاد
۲۵٫۶	۵۱۸	تاحدی
۱۹٫۲	۳۸۹	کم
۲۱٫۸	۴۴۱	خیلی کم
۱٫۰	۲۰	بی پاسخ
۱۰۰٫۰	۲۰۲۴	جمع کل

در سوالی از پاسخگویان پرسیده شد: «در شرایط فعلی مواجهه با کرونا، چقدر احساس امنیت می کنید؟»؛ ۴۱ درصد افراد پاسخگو در شرایط کنونی احساس امنیت ندارند؛ از سوی دیگر ۳۲ درصد افراد در همین شرایط احساس امنیت می کنند. ۲۶ درصد پاسخگویان نیز تا حدی در شرایط کرونایی احساس امنیت دارند.

جدول شماره ۱۵: توزیع فراوانی پاسخگویان بر اساس میزان احساس امنیت فردی

محل سکونت		تحصیلات		سن			جنس		متغیرهای جمعیت شناختی	احساس امنیت
روستا	شهر	دارای تحصیلات دانشگاهی	بدون تحصیلات دانشگاهی	۴۵ سال و بیشتر	۳۰-۴۴	۱۸-۲۹	زن	مرد		
۴۲,۷	۲۹,۳	۲۲,۴	۳۸,۳	۳۹,۷	۲۸,۳	۲۹,۵	۲۸,۹	۳۶,۴	زیاد	
۲۳,۸	۲۶,۶	۲۷,۲	۲۵	۲۴,۳	۲۴,۹	۲۹,۲	۲۶,۸	۲۴,۹	تاحدی	
۳۳,۵	۴۴,۲	۵۰,۴	۳۶,۷	۳۶	۴۶,۸	۴۱,۳	۴۴,۲	۳۸,۷	کم	
۳۲,۶۴۶		-		-			۱۲,۹۷۸		کای اسکوئر	
۰,۰۰۰		۰,۱۵۳		۰,۰۱۹			۰,۰۰۲		معناداری	
۰,۱۲۸		۰,۰۰۰		-۰,۰۴۷			۰,۰۸۰		ضریب	

زنان نسبت به مردان در شرایط کرونایی بیشتر احساس ناامنی می‌کنند. گروه سنی ۳۰ تا ۴۴ سال نیز در قیاس با سایر گروه‌های سنی بیشتر اعلام کرده‌اند در مواجهه با کرونا احساس می‌کنند امنیت ندارند. در نهایت شهرنشینان در مقایسه با روستاییان هم کمتر در شرایط کنونی احساس امنیت می‌کنند.

بین متغیر تحصیلات با احساس امنیت در مواجهه با کرونا رابطه معناداری مشاهده نشد.

۶-۲-۲- دلایل احساس ناامنی

جدول شماره ۱۶: توزیع فراوانی پاسخگویان براساس دلایل احساس ناامنی

درصد براساس افرادی که احساس امنیت کمتری دارند	درصد	فراوانی	ارزیابی
۳۵٫۹	۱۲٪	۲۴۲	وضعیت کرونایی کشور
۲۸٫۳	۹٫۴	۱۹۱	عدم رعایت دستورالعمل‌های بهداشتی از سوی مردم
۱۵٫۴	۵٫۱	۱۰۴	وضعیت نابسامان اقتصادی
۸٫۶	۲٫۹	۵۸	دزدی و سرقت
۲٫۸	۰٫۹	۱۹	ناکارآمدی مسئولین
۲٫۲	۰٫۷	۱۵	استرس موجود
۲٫۲	۰٫۷	۱۵	وضعیت شغلی
۲٫۱	۰٫۷	۱۴	کمبود امکانات
۱٪	۰٫۳	۷	مسائل اجتماعی فعلی
۱٫۳	۰٫۳	۱۰	سایر
-	۵۷٫۸	۱۱۷۰	افرادی که احساس امنیت زیادی دارند
-	۸٫۸	۱۷۵	بی پاسخ
-	۱۰۰٪	۲۰۲۴	جمع کل

در بین پاسخگویانی که اعلام کرده‌اند در شرایط ناشی از کرونا احساس ناامنی می‌کنند ۳۶ درصد به خاطر وضعیت کرونا در کشور، ۲۸ درصد به دلیل عدم رعایت پروتکل‌های بهداشتی توسط مردم و ۱۵ درصد به خاطر نابسامانی اقتصادی کشور چنین احساسی را تجربه می‌کنند. همچنین به ترتیب دزدی و سرقت، ناکارآمدی مسئولین، استرس، وضعیت شغلی، کمبود امکانات و مسائل اجتماعی از دیگر دلایل احساس ناامنی این دسته از پاسخگویان است.

۷-۲-۲- احساس نگرانی از مبتلا شدن خود یا اعضای خانواده

جدول شماره ۱۷: توزیع فراوانی پاسخگویان براساس احساس نگرانی از مبتلا شدن خود یا اعضای خانواده

میزان نگرانی	فراوانی	درصد
خیلی زیاد	۱۰۰۲	۴۹٫۵
زیاد	۴۱۰	۲۰٫۳
تاحدی	۳۰۵	۱۵٫۱
کم	۱۳۵	۶٫۷
خیلی کم	۱۶۲	۸٫۰
بی پاسخ	۱۰	۰٫۵
جمع کل	۲۰۲۴	۱۰۰٫۰

اکثریت پاسخگویان (۷۰ درصد) نگران ابتلای خود یا اعضای خانواده‌شان به ویروس کرونا هستند. ۱۵ درصد افراد پاسخگو چندان نگران خود یا خویشان‌شان به ویروس کوید ۱۹ نیستند. ۱۵ درصد افراد نیز تا حدی از ابتلای خود یا اعضای خانواده‌شان به این ویروس احساس نگرانی می‌کنند.

همچنین براساس نتایج به دست آمده، زنان نسبت به مردان بیشتر نگران ابتلای خود یا اعضای خانواده‌شان به ویروس کرونا هستند.

جدول شماره ۱۸: مقایسه نتایج سه نظرسنجی براساس احساس نگرانی از مبتلا شدن خود یا اعضای خانواده

فروردین ۱۳۹۹	خرداد ۱۳۹۹	مهر ۱۳۹۹	میزان نگرانی
درصد	درصد	درصد	
۳۷٫۶	۲۹٫۷	۵۰٫۳	خیلی زیاد
۲۳٫۷	۲۰٫۳	۲۰٫۲	زیاد
۱۸٫۱	۲۰٫۸	۱۴٫۷	تاحدی
۱۰٫۲	۱۰٫۶	۶٫۶	کم
۹٫۵	۱۸٫۰	۷٫۷	خیلی کم
۱٫۰	۰٫۶	۰٫۵	بی پاسخ
۱۰۰٫۰	۱۰۰٫۰	۱۰۰٫۰	جمع کل

نتایج سه موج نظرسنجی پژوهشگاه نشان می‌دهد، میزان نگرانی شهرنشینان از ابتلای خود یا اعضای خانواده‌شان به ویروس کرونا در مهر در بالاترین سطح طی این سه موج بوده است. در فروردین ماه ۶۱ درصد و در خرداد ماه ۵۰ درصد پاسخگویان ساکن شهرها نگران ابتلای خود یا خانواده‌هایشان به ویروس کووید ۱۹ بوده‌اند، ولی در مهر ماه این عدد به ۷٫۵ درصد رسیده که نسبت به فرودین نزدیک به ۱۰ درصد و در قیاس با خرداد ۲۰ درصد افزایش یافته است.

۸-۲-۲- نگرانی در خصوص فرزندان

جدول شماره ۱۹: توزیع فراوانی پاسخگویان براساس نگرانی‌های مرتبط با فرزندان^۱

درصد	فراوانی	مدت زمان
۳۳٫۶	۶۸۰	ترس و اضطراب از ابتلا به کرونا
۲۹٫۲	۵۹۲	عقب ماندن و ضعیف شدن درس
۱۱٫۴	۲۳۰	درخانه ماندن و افسردگی
۹٫۴	۱۹۱	وقت گذراندن زیاد در فضای مجازی
۹٫۰	۱۸۲	عدم ارتباط با دوستانشان
۰٫۵	۱۰	عدم حضور در کلاس‌های مهارتی
۶٫۱	۱۲۳	(زبان و ورزش و ...)
۰٫۷	۱۴۱	سایر

در سوالی از پاسخگویان پرسیده شد: «چه نگرانی‌هایی در دوران کرونا در خصوص فرزندان خود دارید؟»؛ ترس و اضطراب ناشی از ابتلای فرزندان به ویروس کووید ۱۹ اصلی‌ترین دغدغه افراد در واکنش به این سوال بود. پس از آن به ترتیب عقب ماندن و ضعیف شدن درسی فرزندان، در خانه ماندن و افسردگی، وقت گذراندن زیاد در فضای مجازی، عدم ارتباط با دوستانشان و عدم حضور در کلاس‌های مهارتی از جمله نگرانی‌های افراد صاحب فرزند در شرایط کرونایی کشور است.

۱. در این مقوله به دلیل آنکه پاسخگو می‌توانست بیش از یک گزینه را انتخاب کند، جمع کل بیش از ۱۰۰ شده است. همچنین این سوال را افرادی که بچه یا خواهر و برادر نداشته‌اند پاسخ نداده‌اند.

۹-۲-۲- فکر کردن به مرگ

جدول شماره ۲۰: توزیع فراوانی پاسخگویان براساس میزان فکر کردن به مرگ

درصد	فراوانی	ارزیابی
۳۳٫۹	۶۸۶	بیشتر از قبل به مرگ فکر می‌کنم
۸٫۰	۱۶۲	کمتر از قبل فکر می‌کنم
۵۷٫۴	۱۱۶۲	فرقی با گذشته نکرده است
۰٫۷	۱۴	بی پاسخ
۱۰۰٫۰	۲۰۲۴	جمع کل

در ادامه از پاسخگویان خواسته شد تا با توجه به وضع موجود، یعنی شیوع ویروس کرونا، چقدر به مرگ می‌اندیشند؛ ۵۷ درصد افراد اعلام کرده‌اند در این شرایط اندیشیدن آنان به مرگ با گذشته تفاوتی نکرده است. از سوی دیگر ۳۴ درصد پاسخگویان گفته‌اند با توجه به وضع موجود بیشتر از قبل به مرگ فکر می‌کنند. همچنین ۸ درصد افراد نیز بیان کرده‌اند با توجه به شرایط کنونی، کمتر از قبل به مرگ می‌اندیشند.

**جدول شماره ۲۱: توزیع پاسخگویان براساس میزان فکر کردن به مرگ به تفکیک
متغیرهای جمعیت‌شناختی**

محل سکونت		تحصیلات		سن			جنس		میزان فکر کردن به مرگ
روستا	شهر	دارای تحصیلات دانشگاهی	بدون تحصیلات دانشگاهی	۴۵ سال و بیشتر	۲۰-۴۴	۱۸-۲۹	زن	مرد	
۳۲,۳	۳۴,۶	۳۷,۴	۳۳,۳	۳,۴	۳۷,۸	۳۴,۱	۳۸,۸	۲۹,۶	بیشتر از قبل به مرگ فکر می‌کنم
۸,۴	۷,۹	۷,۷	۸	۷,۳	۹,۵	۷	۸,۳	۷,۹	کمتر از قبل فکر می‌کنم
۵۹,۳	۵۷,۵	۵۴,۹	۵۸,۸	۶۲,۳	۵۲,۷	۵۸,۹	۵۲,۹	۶۲,۶	فرقی با گذشته نکرده است
۰,۹۷۴		۳,۳۳۴		۱۵,۰۶۶			۲,۷۷۳		کای اسکوتر
۰,۶۱۵		۰,۱۸۹		۰,۰۰۵			۰,۰۰۰		معناداری
۰,۰۲۲		۰,۰۴۱		۰,۰۶۱			۰,۱۰۲		ضریب

زنان بیشتر از مردان اظهار کردند که با توجه به شیوع کرونا به مرگ فکر می‌کنند. همچنین جوانان (افرا ۱۸ تا ۲۹ سال) بیشتر از گذشته به مرگ می‌اندیشند. در حالی که افراد ۴۵ سال به بالا بیشتر از سایر گروه‌های سنی گفته‌اند که میزان فکر کردن به مرگ نسبت به قبل فرقی نکرده است.

۱۰-۲-۲- روابط بین اعضای خانواده

جدول شماره ۲۲: توزیع فراوانی پاسخگویان براساس نوع روابط بین اعضای خانواده

						میزان
بی پاسخ	خیلی کم	کم	تاحدی	زیاد	خیلی زیاد	رفتارها
۰,۸	۵۵,۶	۱۸,۰	۱۵,۷	۸,۱	۱,۷	دعواها و مشاجرات لفظی
۰,۶	۹,۲	۸,۴	۲۶,۹	۴۱,۹	۱۲,۹	مهربانی و توجه بیشتر به همدیگر
۴,۹	۸۳,۷	۷,۸	۲,۷	۰,۷	۰,۲	درگیری‌های فیزیکی (کتک کاری)
۰,۵	۹,۳	۸,۸	۲۵,۵	۴۰,۲	۱۵,۶	گذراندن وقت بیشتر با اعضای خانواده نسبت به قبل
۱,۰	۲۷,۰	۲۱,۹	۲۱,۶	۱۷,۵	۱۰,۹	بی تحمل شدن اعضای خانواده به دلیل افزایش زمان حضور همه با هم

در این بخش، از پاسخگویان خواسته شد روابط بین اعضای خانواده‌شان را بر اساس گویه‌هایی که برای آنان مطرح می‌شد، توصیف کنند. ۴۴,۸ درصد پاسخگویان شاهد مهربانی و توجه بیشتر اعضای خانواده‌شان بوده‌اند. ۵۶ درصد افراد گفته‌اند اعضای خانواده‌شان نسبت به قبل از شیوع کرونا زمان بیشتری با یکدیگر سپری می‌کنند.

از سوی دیگر ۱۰ درصد پاسخگویان دعوا و مشاجره لفظی خانوادگی، ۱ درصد کتک کاری بین اعضای خانواده و ۲۸,۴ درصد بی تحمل شدن اعضای خانواده به دلیل افزایش زمان حضور همه با هم را در مدت زمان درگیری جامعه با کرونا تجربه یا از نزدیک مشاهده کرده‌اند.

۱۱-۲-۲- راهکارهای حفظ آرامش روحی و روانی

جدول شماره ۲۳: توزیع فراوانی پاسخگویان براساس راهکارهای حفظ آرامش روحی و روانی^۱

درصد	فراوانی	مدت زمان
۴,۹	۸۲۷	خواندن دعا، قرآن و نماز
۲۲,۱	۴۴۸	شنیدن موسیقی
۲۱,۷	۴۳۹	ورزش
۱۶,۲	۳۲۸	گفتگو با آشنایان و دوستان
۱۴,۵	۲۹۳	خواندن کتاب
۲,۸	۵۷	شرکت در مراسم مذهبی همچون عزاداری‌های محرم
۱۶,۷	۳۳۸	سایر

از پاسخگویان خواسته شد با در نظر گرفتن اضطراب و نگرانی شرایط ناشی از کرونا راه‌هایی که از طریق آن آرامش روحی و روانی خود را حفظ می‌کنند، بیان کنند. خواندن دعا، قرآن و نماز (با فراوانی ۴۱ درصد) بیشترین روشی است که پاسخگویان از طریق آن روحیه خود در این شرایط را حفظ می‌کنند. بعد از آن به ترتیب شنیدن موسیقی (با فراوانی ۲۲ درصد)، ورزش (با فراوانی ۲۲ درصد)، گفت‌وگو با آشنایان و دوستان (با فراوانی ۱۶ درصد)، خواندن کتاب (با فراوانی ۱۴,۵ درصد) و شرکت در مراسم مذهبی همچون عزاداری‌های محرم (با فراوانی ۳ درصد) از روش‌هایی است که پاسخگویان با استفاده از آنان آرامش روحی خود را حفظ می‌کنند.

۱ در این سوال به دلیل آنکه پاسخگو می‌توانست بیش از یک گزینه را انتخاب کند، جمع کل بیشتر از ۱۰۰ شده است.

جدول شماره ۲۴: توزیع پاسخگویان بر اساس راهکارهای حفظ آرامش روحی و روانی به تفکیک متغیرهای جمعیت شناختی

متغیرهای شناختی	راهکارهای حفظ آرامش	جنس		سن		تحصیلات		محل سکونت			
		مرد	زن	معنی داری	کای اسکور	معنی داری	کای اسکور	شهر	روستا	کای اسکور	معنی داری
ورزش	۲۶٫۱	۱۷٫۲	۳۳٫۵۹۸	۱۹٫۸	۱۹٫۱	۱۹٫۸	۱۹٫۶۱۳	۲۳٫۸	۱۵٫۸	۱۴٫۴۶۵	۹٫۰۰۰
شنیدن موسیقی	۱۹٫۵	۲۴٫۹	۸۱٫۷۰۰	۱۱٫۸	۲۹٫۸	۱۱٫۸	۲۹٫۹۶۵	۲۴٫۶	۱۴٫۸	۲۱٫۵۸۱	۹٫۰۰۰
خواندن دعا، قرآن و نماز	۳٫۲	۴٫۹	۵۳٫۷۲۳	۵۴٫۷	۳٫۸۴	۵۴٫۷	۶۳٫۵۵۹	۳۷٫۵	۵۰٫۶	۲۷٫۰۸۲	۹٫۰۰۰
شرکت در مراسم مذهبی همچون عزاداری‌های محرم	۳	۲٫۶	۹۰٫۳	۴	۲٫۵	۴	۱٫۱۰۸	۲٫۴	۳٫۳	۵۰۹۳	۹۰۴۱
خواندن کتاب	۱۱٫۸	۱۷٫۳	۱۲٫۳۵۴	۱۴٫۲	۱۳٫۵	۱۴٫۲	۶۴٫۵۱۵	۲۳٫۵	۹٫۵	۱۳٫۷۴۳	۹٫۰۰۰
گفتگو با آشنایان و دوستان	۱۴٫۸	۱۷٫۶	۳۱٫۰۰	۱۲٫۶	۱۸٫۶	۱۲٫۶	۱۱٫۵۸۷	۴٫۳	۱۲٫۳	۸٫۳۳۳	۹٫۰۰۰
سایر	۱۹٫۲	۱۴٫۲	۹٫۱۱۶	۱۵٫۶	۱۸٫۲	۱۵٫۶	۹٫۳۰۹	۲٫۴	۱۷٫۶	۵۰۱۷	۱۴۷۲

بر اساس نتایج جدول فوق، زنان بیشتر از مردان از طریق خواندن دعا، قرآن و نماز در شرایط کرونایی به آرامش می‌رسند. در بین گروه‌های سنی بیشترین میزان کسب آرامش از طریق خواندن دعا، قرآن و نماز متعلق به افراد بالای ۴۵ سال و کمترین میزان متعلق به جوانان است.

پاسخگویان بدون تحصیلات دانشگاهی نیز نسبت به افراد دارای تحصیلات دانشگاهی بیشتر از طریق این اعمال دینی به آرامش می‌رسند. پاسخگویان روستایی هم در قیاس با شهرنشین‌ها بیشتر اعلام کرده‌اند از طریق خواندن دعا، قرآن و نماز در شرایط کرونایی آرامش کسب می‌کنند.

۱۲-۲-۲- نحوه شرکت در مراسم عزاداری

جدول شماره ۲۵: توزیع فراوانی پاسخگویان براساس نحوه شرکت در مراسم عزاداری

درصد	فراوانی	نحوه شرکت
۳۳٫۷	۶۸۲	به صورت آنلاین یا از طریق تلویزیون عزاداری کردم
۲۲٫۸	۴۶۲	حضور در مراسم عزاداری شرکت کردم
۳٫۷	۷۵	فقط در مراسم محدود خانوادگی شرکت کردم
۳۸٫۹	۷۸۸	شرکت نکردم
۰٫۸	۱۷	بی پاسخ
۱۰۰٫۰	۲۰۲۴	جمع کل

۳۴ درصد پاسخگویان به صورت آنلاین و یا از طریق تلویزیون در مراسم عزاداری ایام محرم امسال شرکت کرده‌اند. ۲۲/۸ درصد افراد نیز به صورت حضوری در این مراسم حضور یافته‌اند. ۴ درصد افراد پاسخگو نیز فقط در مراسم عزاداری محدود به اعضای خانواده مشارکت داشته‌اند. ۴۰ درصد پاسخگویان نیز اعلام کرده‌اند، امسال در مراسم عزاداری محرم حضور نیافته‌اند.

جدول شماره ۲۶: توزیع پاسخگویان بر اساس نحوه شرکت در مراسم عزاداری به تفکیک متغیرهای جمعیت شناختی

محل سکونت		تحصیلات		سن			جنس		متغیرهای جمعیت شناختی میزان شرکت در عزاداری
روستا	شهر	دارای تحصیلات دانشگاهی	بدون تحصیلات دانشگاهی	۴۵ سال و بیشتر	۴۰-۴۴	۱۸-۲۹	زن	مرد	
۲۹	۳۵,۷	۳۱,۳	۳۵,۹	۳۹,۲	۳۳,۴	۲۸,۳	۴۲,۶	۲۵,۶	به صورت آنلاین یا از طریق تلویزیون عزاداری کردم
۲۹,۴	۲,۹	۱۹,۴	۲۵,۲	۲۳,۳	۲,۶	۲۶	۱۸,۳	۲۷,۶	حضوری در مراسم عزاداری شرکت کردم
۴,۵	۳,۴	۳,۶	۳,۸	۴,۱	۲,۹	۴,۳	۳,۷	۳,۷	فقط در مراسم محدود خانوادگی شرکت کردم
۳۷	۴۰	۴۵,۷	۳۵,۲	۳۳,۳	۴۳	۴۱,۳	۳۵,۳	۴۳,۱	شرکت نکردم
۱۹,۱۲۳		۲۱,۵۸۵		۲۶,۴۸۵			۶۹,۰۱۲		کای اسکور
۰,۰۰۰		۰,۰۰۰		۰,۰۰۰			۰,۰۰۰		معناداری
۰,۰۹۸		۰,۱۰۵		۰,۰۸۱			۰,۱۸۵		ضریب

زنان در قیاس با مردان بیشتر به صورت آنلاین یا از طریق تلویزیون در مراسم عزاداری ایام محرم شرکت کرده‌اند. افراد گروه سنی بالای ۴۵ سال نیز در قیاس با سایر گروه‌های سنی بیشتر به صورت آنلاین یا تماشای برنامه‌های مربوطه از تلویزیون در این مراسم مشارکت داشته‌اند. پاسخگویان بدون تحصیلات دانشگاهی نیز با اختلاف اندکی نسبت به تحصیل‌کردگان دانشگاهی با استفاده از ارتباطات آنلاین یا رسانه تلویزیون در عزاداری‌های محرم حضور یافته‌اند. ساکنین شهرها

در مقایسه با روستاییان بیشتر اعلام کرده‌اند به صورت آنلاین و یا از طریق تلویزیون در مراسم‌های مربوط به ایام محرم حاضر بوده‌اند. همچنین مردان نسبت به زنان بیشتر به صورت حضوری در عزاداری‌های محرم شرکت کرده‌اند. گروه سنی جوانان در قیاس با سایر گروه‌های سنی بیشتر به در مراسم‌های عزاداری به صورت بی‌واسطه و جمعی مشارکت داشته‌اند. پاسخگویان بدون تحصیلات دانشگاهی نیز در قیاس با افراد دارای تحصیلات دانشگاهی بیشتر حضوری در مراسم مربوط به محرم مشارکت کرده‌اند. روستاییان نسبت به شهرنشینان بیشتر به صورت حضوری در مراسم عزاداری محرم حاضر بوده‌اند.

۳-۲- تجربه افراد مبتلا به کرونا

۱-۳-۲- ابتلا به کرونا

جدول شماره ۲۷: توزیع فراوانی پاسخگویان براساس ابتلا به کرونا

درصد	فراوانی	ابتلا به کرونا
۸,۴	۱۷۰	بله
۹۱,۵	۱۸۵۲	خیر
۰,۱	۲	بی‌پاسخ
۱۰۰,۰	۲۰۲۴	جمع کل

اکثریت پاسخگویان (۹۱,۵ درصد) اعلام کرده‌اند به ویروس کویید ۱۹ مبتلا نشده‌اند. تنها ۸,۴ درصد افراد پاسخگو گفته‌اند که به این ویروس مبتلا شده‌اند.

۲-۳-۲- قرنطینه شدن در زمان بیماری

جدول شماره ۲۸: توزیع فراوانی پاسخگویان براساس قرنطینه شدن در زمان بیماری

قرنطینه شدن	فراوانی	درصد	درصد براساس افرادی که به کرونا مبتلا شده‌اند
بله در خانه	۱۴۹	۷,۴	۸۶,۰
بله در بیمارستان	۱۰	۰,۵	۵,۸
خیر	۱۱	۰,۵	۵,۸
بی پاسخ	۲	۰,۱	۱,۲
عدم ابتلا به بیماری	۱۸۵۲	۹۱,۵	-
جمع کل	۲۰۲۴	۱۰۰,۰	۱۰۰,۰

در بین پاسخگوییانی که به کرونا مبتلا شده‌اند، ۸۶ درصد (۷,۴ درصد در بین پاسخگوییانی که به کرونا مبتلا شده‌اند) در خانه قرنطینه شده بودند. ۶ درصد (۰,۵ درصد در بین پاسخگوییانی که به کرونا مبتلا شده‌اند) از این دسته پاسخگوییان در بیمارستان قرنطینه بوده‌اند. ۶ درصد مبتلایان به کرونا (۰,۵ درصد در بین پاسخگوییانی که به کرونا مبتلا شده‌اند) نیز اعلام کرده‌اند که قرنطینه نشده‌اند.

۳-۳-۲- نگرانی و دغدغه‌های دوران قرنطینی

جدول شماره ۲۹: توزیع فراوانی پاسخگویان براساس ابتلا به کرونا

درصد براساس افرادی که به کرونا مبتلا شده‌اند	درصد	فراوانی	قرنطینه شدن
۴۲٫۴	۳٫۶	۷۳	نگرانی از احتمال مبتلا شدن اعضای دیگر خانواده
۱۹٫۲	۱٫۶	۳۳	دردهای جسمی
۱۲٫۲	۱٫۰	۲۱	تنها شدن به دلیل فاصله گرفتن دیگران از من
۱۱٫۰	۰٫۹	۱۹	اضطراب به دلیل ترس از عدم بهبودی
۹٫۳	۰٫۸	۱۶	افسردگی روزهای قرنطینه
۵٫۹	۰٫۵	۱۲	بی‌پاسخ
-	۹۱٫۵	۱۸۵۲	عدم ابتلا به بیماری
۱۰۰٫۰	۱۰۰٫۰	۲۰۲۴	جمع‌کل

۴۲ درصد پاسخگوییانی که به کرونا مبتلا شده و در شرایط قرنطینه قرار گرفته بودند (۳٫۶ درصد کل پاسخگوییان) نگران ابتلای دیگر اعضای خانواده‌شان به این ویروس بوده‌اند. پس از آن به ترتیب دردهای جسمی، تنها شدن به دلیل فاصله گرفتن دیگران از من، اضطراب به دلیل ترس از عدم بهبودی و افسردگی روزهای قرنطینه، از دیگر نگرانی و دغدغه‌های پاسخگوییانی است که به ویروس کرونا مبتلا شده و قرنطینه شده بودند.

۴-۳-۲- نوع برخورد اطرافیان پس از بهبود فرد مبتلا

جدول شماره ۳۰: توزیع فراوانی پاسخگویان براساس نوع برخورد اطرافیان بعد از ابتلا به کرونا

قرنطینه شدن	فراوانی	درصد	درصد براساس افرادی که به کرونا مبتلا شده‌اند
از من دوری می‌کردند	۳۵	۱,۷	۲۰,۳
ارتباطشان را کاهش دادند	۳۷	۱,۸	۲۱,۵
تفاوتی در برخوردشان وجود نداشت	۸۷	۴,۳	۵۰,۶
بی‌پاسخ	۱۳	۰,۶	۷,۶
عدم ابتلا به بیماری	۱۸۵۲	۹۱,۵	-
جمع‌کل	۲۰۲۴	۱۰۰,۰	۱۰۰,۰

۵۱ درصد پاسخگویانی که کرونا گرفته بودند در توصیف برخورد اطرفیان‌شان با آنان بعد بهبود از ویروس کرونا گفته‌اند تفاوتی در برخورد آنان با فرد مبتلا وجود نداشته است. ۲۱,۵ درصد این دسته از پاسخگویان اعلام کرده‌اند در دوران پس از نقاهت اطرفیان‌شان ارتباطشان را با آنان کاهش داده‌اند. همچنین ۲۰ درصد پاسخگویانی که تجربه ابتلا به کرونا را داشته‌اند بیان کرده‌اند دوستان و خویشان‌شان پس از اتمام دوره نقاهت آنان، از وی دوری می‌کرده‌اند.

۲-۲- باورهای عمومی در خصوص کرونا ۱-۴-۲- علت پیدایش ویروس کرونا

جدول شماره ۳۱: توزیع پاسخگویان در خصوص علت پیدایش ویروس کرونا

درصد	فراوانی	علل
۵۲٫۷	۱۰۶۶	طبیعی نیست بلکه ساخته بشر در آزمایشگاه است
۱۷٫۴	۳۵۳	یک ویروس طبیعی است
۱۵٫۰	۳۰۴	خشم خدا
۱٫۸	۳۷	انتقام طبیعت
۱۳٫۰	۲۶۴	بی‌پاسخ
۱۰۰٫۰	۲۰۲۴	جمع کل

۵۳ درصد پاسخگویان معتقدند علت بوجود آمدن ویروس کرونا نه تنها یک فرایند طبیعی نبوده بلکه ساخته بشر در آزمایشگاه است. اما ۱۷ درصد افراد نظری مخالف داشته و کرونا را یک ویروس طبیعی می‌دانند. ۱۵ درصد افراد پاسخگو نیز علت پدید آمدن ویروس کرونا را خشم خدا می‌دانند. همچنین ۲ درصد پاسخگویان دلیل ظهور کرونا را خشم طبیعت اعلام کردند.

جدول شماره ۳۲: توزیع پاسخگویان بر اساس علت پیدایش کرونا به تفکیک متغیرهای جمعیت‌شناختی

محل سکونت		تحصیلات		سن			جنس		متغیرهای جمعیت‌شناختی علت پیدایش کرونا
روستا	شهر	دارای تحصیلات دانشگاهی	بدون تحصیلات دانشگاهی	۴۵ سال و بیشتر	۲۰-۴۴	۱۸-۲۹	زن	مرد	
۵۴,۲	۶۲,۷	۷۲,۴	۵۴,۷	۵۴,۹	۶۱,۳	۶۶,۳	۵۸,۵	۶۲,۶	طبیعی نیست بلکه ساخته بشر در آزمایشگاه است
۱۷,۹	۲,۸	۲۱,۱	۱۹,۵	۱۸,۸	۲۱,۶	۱۹,۷	۱۸,۱	۲۲	یک ویروس طبیعی است
۲,۵	۲	۲,۲	۲	۲,۳	۱,۴	۲,۸	۱,۷	۲,۵	انتقام طبیعت
۲۵,۴	۱۴,۵	۴,۴	۲۳,۸	۲۴,۱	۱۵,۷	۱۱,۲	۲۱,۶	۱۲,۹	خشم خدا
۲۸,۳۵۶		۱۰۶,۹۱۷		۳۷,۹۳۵			۲۵,۱۴۰		کای اسکوتر
۰,۰۰۰		۰,۰۰۰		۰,۰۰۰			۰,۰۰۰		معناداری
۰,۱۲۷		۰,۲۵۰		۰,۱۰۴			۰,۱۲۰		ضریب

بر اساس نتایج جدول فوق مردان نسبت به زنان بیشتر معتقدند کرونا یک ویروس آزمایشگاهی است. در بین گروه‌های سنی هم جوانان در قیاس با سایر گروه‌ها بیشتر باور به آزمایشگاهی بودن این ویروس دارند. افراد دارای تحصیلات دانشگاهی هم در مقایسه با پاسخگوانی که تحصیلات دانشگاهی ندارند بیشتر اعلام کرده‌اند کرونا یک ویروس آزمایشگاهی است. همچنین شهرنشینان نسبت به روستاییان بیشتر کرونارایک ویروس آزمایشگاهی ساخت بشر می‌دانند.

۲-۴-۲- ارزیابی مخاطرات نسبت داده شده به کرونا

جدول شماره ۳۳: توزیع فراوانی پاسخگویان براساس میزان اغراق در خصوص
خطرات کرونا

درصد	فراوانی	ارزیابی
۲۹	۵۸	خیلی زیاد
۶٫۰	۱۲۱	زیاد
۱۵٫۴	۳۱۲	تاحدی
۱۷٫۵	۳۵۵	کم
۵۵٫۲	۱۱۱۷	خیلی کم
۳٫۰	۶۱	بی‌پاسخ
۱۰۰٫۰	۲۰۲۴	جمع کل

در سوالی از پاسخگویان پرسیده شد «بعضی‌ها می‌گویند در مورد خطرات کرونا اغراق شده است. شما با این نظر تا چه حد موافق هستید؟»؛ ۷۲ درصد افراد براین باورند در خصوص خطرات کرونا اغراق کمی شده و تنها ۹ درصد پاسخگویان خلاف این نظر را داشته و معتقدند در خصوص خطرات کرونا اغراق شده است. ۱۵ درصد افراد پاسخگو نیز اعلام کرده‌اند تا حدی درباره آسیب‌های ویروس کرونا زیاده‌گویی شده است.

**جدول شماره ۳۴: توزیع پاسخگویان بر اساس میزان اغراق در خصوص خطرات کرونا
به تفکیک متغیرهای جمعیت شناختی**

محل سکونت		تحصیلات		سن			جنس		متغیرهای جمعیت شناختی	ارزیابی
روستا	شهر	دارای تحصیلات دانشگاهی	بدون تحصیلات دانشگاهی	۴۵ سال و بیشتر	۲۰-۴۴	۱۸-۲۹	زن	مرد		
۹,۵	۹	۹,۴	۹,۱	۶,۹	۸,۹	۱۱,۹	۶,۲	۱۲	زیاد	
۱۴,۵	۱۶,۴	۱۷,۸	۱۴,۹	۱۴	۱۷,۶	۱۶	۱۴,۸	۱۷	تاحدی	
۷۶	۷۴,۶	۷۲,۸	۷۶	۷۹,۱	۷۳,۵	۷۲,۱	۷۹	۷۱	کم	
۱,۰۳۳		-		-			۲۳,۲۶۵		کای اسکوئر	
۰,۵۹۷		۰,۰۰۲		۰,۱۶۲			۰,۰۰۰		معناداری	
۰,۰۲۳		۰,۰۶۳		۰,۲۲			۰,۱۰۹		ضریب	

مردان و زنان هر دو معتقدند در خصوص خطرات کرونا اغراق نشده، با این حال زنان نسبت به مردان بیشتر بر این باورند که اغراقی در خصوص کرونا صورت نگرفته است. پاسخگویان دارای تحصیلات دانشگاهی نیز با اختلاف اندکی نسبت به افرادی که تحصیلات دانشگاهی ندارند معتقدند اغراقی درباره خطرات کرونا نشده است.

همچنین بین متغیرهای سن و محل سکونت با گویه اغراق درباره خطرات کرونا رابطه معناداری مشاهده نشد.

۳-۴-۲- ارزیابی وضعیت کرونا

جدول شماره ۳۵: توزیع فراوانی پاسخگویان بر اساس ارزیابی وضعیت کرونا

درصد	فراوانی	ارزیابی وضعیت کرونا
۷۸٫۲	۱۵۸۲	وضعیت بدتر شده است
۱۰٫۸	۲۱۸	تفاوتی با چند ماه قبل ندارد
۶٫۸	۱۳۸	تاحدودی بهتر شده است
۱٫۹	۳۸	بهتر شده است
۲٫۴	۴۸	بی پاسخ
۱۰۰٫۰	۲۰۲۴	جمع کل

اکثریت پاسخگویان (۷۸ درصد) معتقدند وضعیت کرونا در کشور نسبت به قبل بدتر شده است. ۱۱ درصد افراد نیز برایین باورند شرایط تفاوتی با چند ماه گذشته نکرده و تنها ۷ درصد پاسخگویان اعلام کرده‌اند وضعیت کرونا در ایران نسبت به ماه‌های گذشته بهبود یافته است.

جدول شماره ۳۶: توزیع پاسخگویان بر اساس ارزیابی وضعیت کرونا به تفکیک متغیرهای جمعیت شناختی

محل سکونت		تحصیلات		سن			جنس		متغیرهای جمعیت شناختی	ارزیابی وضعیت کرونا
روستا	شهر	دارای تحصیلات دانشگاهی	بدون تحصیلات دانشگاهی	۳۵ سال و بیشتر	۳۰-۴۴	۱۸-۲۹	زن	مرد		
۷,۳	۸۳,۴	۸۴,۵	۷۷,۵	۷۹,۲	۷۹,۷	۸۱,۶	۸۵,۱	۷۵,۲	وضعیت بدتر شده است	
۱۴,۹	۹,۷	۹,۶	۱۲,۰	۱۲,۲	۱۰,۳	۱۰,۵	۸,۰	۱۴,۰	تفاوتی با چند ماه قبل ندارد	
۱۱,۰	۵,۶	۴,۹	۸,۲	۶,۴	۷,۸	۶,۶	۵,۱	۸,۸	تاحدودی بهتر شده است	
۳,۸	۱,۳	۱,۰	۲,۴	۲,۲	۲,۲	۱,۳	۱,۸	۲,۰	بهتر شده است	
۴۵,۴۷۷		۱۵,۵۳۲		۴,۴۴۹			۳۲,۰۰۷		کای اسکوئر	
۰,۰۰۰		۰,۰۹۰		۰,۶۱۶			۰,۰۰۰		معناداری	
۰,۱۵۲		۰,۰۰۱		۰,۰۳۴			۰,۱۲۷		ضریب	

زنان و مردان هر دو براین باورند وضعیت کرونا در ایران نسبت به ماه‌های گذشته بدتر شده است، اما زنان در مقایسه با مردان بیشتر اعتقاد به بدتر شدن اوضاع کرونا دارند. ساکنین شهر و روستاهای کشور نیز اعلام کرده‌اند شرایط کرونا در ایران نسبت به قبل بدتر شده، با این حال شهرنشینان در قیاس با روستاییان بیشتر معتقدند وضعیت کرونا در شرایط کنونی نسبت به ماه‌های گذشته وخیم‌تر شده است.

بین متغیر سن و تحصیلات با ارزیابی از وضعیت کرونا در ایران رابطه معناداری مشاهده نشد؛ این بدان معناست که تمام گروه‌های سنی و تحصیلی با درصدهای نزدیک به یکدیگر معتقدند وضعیت کووید ۱۹ در ایران نسبت به قبل بدتر شده است.

۴-۴-۲- علت به وجود آمدن وضعیت فعلی

جدول شماره ۳۷: توزیع فراوانی پاسخگویان براساس علت به وجود آمدن وضعیت فعلی

درصد	فراوانی	علل
۴۷,۴	۹۶	بی توجهی مردم به رعایت دستورالعمل‌های بهداشتی
۳۴,۹	۷۰۶	بی تدبیری و آسان‌گیری مسئولین
۶,۲	۱۲۶	ناشناخته و خطرناک بودن ویروس کرونا
۲,۸	۵۶	ناهماهنگی میان ارگان‌ها و گروه‌های مرجع
۴,۳	۸۷	سایر ^۱
۰,۱	۲	بی پاسخ
۱۰۰,۰	۲۰۲۴	جمع کل

در ادامه از پاسخگویان پرسیده شد که بیشتر چه عاملی را مسئول به وجود آمدن وضعیت فعلی می‌دانند. ۴۷ درصد پاسخگویان بی توجهی مردم به رعایت دستورالعمل‌های بهداشتی را اصلی‌ترین عامل افزایش تعداد مبتلایان به کرونا در کشور می‌دانند. ۳۵ درصد افراد نیز بی تدبیری و آسان‌گیری مسئولین را علت بروز موج سوم کرونا در کشور می‌دانند. پس از این دو گویه، ناشناخته و خطرناک بودن ویروس کرونا (با فراوانی ۶ درصد) و ناهماهنگی میان ارگان‌ها و گروه‌های مرجع (با فراوانی ۳ درصد) از دیگر دلایل افزایش مجدد مبتلایان به کرونا در ایران از منظر پاسخگویان است.

۱. سایر شامل: تغییر فصل و سرمای هوا، آلودگی هوا، وضعیت اقتصادی، امکانات کم، بازگشایی مدارس، تعطیلات و مسافرت‌ها، مراسم محرم و همه موارد است.

جدول شماره ۳۸: توزیع پاسخگویان براساس علت به وجود آمدن وضعیت فعلی به تفکیک متغیرهای جمعیت‌شناختی

محل سکونت		تحصیلات		سن			جنس		متغیرهای جمعیت‌شناختی	علل
روستا	شهر	دارای تحصیلات دانشگاهی	بدون تحصیلات دانشگاهی	۴۵ سال و بیشتر	۳۰-۴۴	۱۸-۲۹	زن	مرد		
۵۴,۸	۴۷,۸	۴۱,۱	۵۴,۱	۵۵,۸	۴۴,۲	۴۸,۸	۵۳,۱	۴۶,۲	بی توجهی مردم به رعایت دستورالعمل‌های بهداشتی	
۳۲,۷	۳۷,۸	۴۳,۶	۳۲,۳	۳۱,۲	۴۰,۷	۳۷,۵	۳۳,۱	۳۹,۹	بی‌تدبیری و آسان‌گیری مسئولین	
۶۹	۶,۴	۴,۵	۷,۸	۵,۹	۶,۸	۷	۷,۷	۵,۴	ناشناخته و خطرناک بودن ویروس کرونا	
۲,۲	۳,۱	۴,۶	۲	۲,۵	۳,۸	۲,۳	۲,۴	۳,۴	ناهماهنگی میان ارگان‌ها و گروه‌های مرجع	
۳,۴	۴,۹	۶,۲	۳,۸	۴,۶	۴,۵	۴,۵	۳,۸	۵,۲	سایر	
۱,۹۷۲		۵۱,۶۷۵		۲۲,۰۵۳			۱۸,۳۷۳		کای اسکوتر	
۰,۰۶۲		۰,۰۰۰		۰,۰۰۵			۰,۰۰۱		معناداری	
۰,۰۶۸		۰,۱۶۵		۰,۰۷۶			۰,۰۹۷		ضریب	

زنان در مقایسه با مردان بیشتر بی‌توجهی مردم به دستورالعمل‌های بهداشتی را دلیل شکل‌گیری موج سوم کرونا می‌دانند. گروه سنی بالای ۴۵ سال در قیاس با سایر گروه‌های سنی بیشتر عدم توجه مردم به پروتکل‌های بهداشتی را در ظهور موج جدید کرونا تاثیرگذار دانسته‌اند. پاسخگویان بدون تحصیلات دانشگاهی نسبت به افراد دارای تحصیلات دانشگاهی نیز بیشتر رای به بی‌توجهی مردم به رعایت دستورالعمل‌های بهداشتی و در نتیجه ایجاد موج سوم کرونا داده‌اند.

از سوی دیگر مردان نسبت به زنان بیشتری تدبیری مسئولین را عامل شکل‌گیری موج جدید کرونا در ایران می‌دانند. گروه سنی ۳۰ تا ۴۴ سال نیز در مقایسه با سایر گروه‌های سنی بیشتر به همین گزینه اشاره کرده‌اند. پاسخگوییانی که تحصیلات دانشگاهی دارند در قیاس با افراد بدون تحصیلات دانشگاهی هم بیشتری تدبیری و آسان‌گیری مسئولین را علت ایجاد موج جدید کرونا در کشور می‌دانند. بین متغیر محل سکونت و علت ایجاد موج سوم کرونا در کشور رابطه معناداری مشاهده نشد.

۵-۴-۲- پیش‌بینی مدت زمان استمرار کرونا

جدول شماره ۳۹: توزیع فراوانی پاسخگویان براساس پیش‌بینی مدت زمان استمرار با کرونا

درصد	فراوانی	مدت زمان
۰٫۶	۱۲	دو هفته
۰٫۸	۱۷	یک ماه
۱٫۸	۳۷	دو ماه
۲٫۴	۴۸	سه ماه
۱۰٫۳	۲۰۸	شش ماه
۲۳٫۷	۴۷۹	یکسال
۵۲٫۶	۱۰۶۴	بیشتر از یکسال
۷٫۶	۱۵۹	بی‌پاسخ / نمی‌دانم
۱۰۰٫۰	۲۰۲۴	جمع کل

بیش از نیمی از پاسخگویان (۵۲ درصد) معتقدند بیش از یک سال دیگر کشور به شکل کنونی درگیر ویروس کرونا خواهد بود. ۲۴ درصد افراد پاسخگو نیز براین باورند که تا یکسال دیگر وضعیت کرونا در ایران به شکل کنونی ادامه خواهد داشت. پیش‌بینی ۱۰ درصد پاسخگویان از ادامه وضعیت کرونا به شکل کنونی شش ماه بوده است.

جدول شماره ۴۰: مقایسه سه نظرسنجی در خصوص پیش بینی مدت زمان استمرار باکرونا

فروردین ۱۳۹۹	خرداد ۱۳۹۹	مهر ۱۳۹۹	پیش بینی مدت زمان
درصد	درصد	درصد	
۲,۷	۲,۶	۰,۳	دو هفته
۱۱,۰	۳,۳	۰,۹	یک ماه
۱۴,۱	۳,۷	۱,۶	دو ماه
۱۸,۳	۸,۵	۱,۷	سه ماه
۱۴,۱	۱۰,۹	۱۰,۴	شش ماه
۱۴,۷	۱۸,۰	۲۴,۰	یکسال
۱۱,۱	۴۰,۹	۵۴,۳	بیشتر از یکسال
۱۴,۱	۱۲,۰	۶,۸	بی پاسخ / نمی دانم
۱۰۰,۰	۱۰۰,۰	۱۰۰,۰	جمع کل

مقایسه نتایج سه موج نظرسنجی پژوهشگاه نشان می دهد پس از آنکه در فروردین ماه بیشترین گمان پاسخگویان از ادامه وضعیت کرونایی کشور سه ماه بود؛ در دو موج اخیر، پاسخگویان معتقدند شرایط کرونایی به شکل کنونی بیش از یکسال دیگر در کشور باقی خواهد ماند. جالب آنکه در نظرسنجی مهرماه نسبت به خرداد، درصد افرادی که باور به ادامه وضعیت کنونی تا بیش از یک سال داشته اند ۱۳ درصد افزایش یافته است و این بدین معنا است که میزان امید به بهبود شرایط کرونایی کشور در کوتاه مدت نزد پاسخگویان شهری کاهش یافته است.

۶-۴-۲- موافقت با قرنطینه خانگی در شرایط استمرار کرونا

جدول شماره ۴۱: توزیع پاسخگویان براساس موافقت با قرنطینه خانگی در شرایط استمرار کرونا

میزان موافقت	فراوانی	درصد
خیلی زیاد	۸۲۸	۴۰٫۹
زیاد	۴۴۴	۲۱٫۹
تاحدی	۳۰۲	۱۴٫۹
کم	۲۰۷	۱۰٫۲
خیلی کم	۲۲۲	۱۱٫۰
بی پاسخ	۲۱	۱٫۰
جمع کل	۲۰۲۴	۱۰۰٫۰

در ادامه از پاسخگویان پرسیده شد «در صورت شدید شدن وضعیت کرونا چقدر با اعمال قرنطینه کامل خانگی موافق خواهید بود؟»؛ ۶۳ درصد افراد پاسخگو با اعمال قرنطینه خانگی در شرایط مذکور موافق و ۲۱ درصد مخالف هستند. ۱۵ درصد پاسخگویان نیز تاحدودی با اعمال قرنطینه خانگی در صورت تشدید وضعیت موافقت می‌کنند.

**جدول شماره ۴۲: توزیع پاسخگویان براساس موافقت با قرنطینه خانگی در شرایط
استمرار کرونا به تفکیک متغیرهای جمعیت شناختی**

محل سکونت		تحصیلات		سن			جنس		متغیرهای جمعیت شناختی	میزان موافقت
روستا	شهر	دارای تحصیلات دانشگاهی	بدون تحصیلات دانشگاهی	۴۵ سال و بیشتر	۲۰-۴۴	۱۸-۲۹	زن	مرد		
۶۱,۳	۶۴,۲	۶۶,۲	۶۲,۲	۶۵,۶	۶۵,۷	۵۸,۲	۶۸,۴	۵۸,۸	زیاد	
۱۳,۷	۱۵,۵	۱۵,۷	۱۴,۷	۱۴,۶	۱۴,۷	۱۶,۲	۱۵,۳	۱۴,۹	تاحدی	
۲۵	۲,۲	۱۸,۱	۲۳	۱۹,۸	۱۹,۶	۲۵,۵	۱۶,۴	۲۶,۳	کم	
۵,۴۹۸		-		-			۳,۴۲۳		کای اسکور	
۰,۰۶۴		۰,۰۳۳		۰,۰۱۰			۰,۰۰۰		معناداری	
۰,۰۵۲		-۰,۰۴۶		-۰,۰۵۳			۰,۱۲۳		ضریب	

بر اساس نتایج جدول فوق، زنان نسبت به مردان بیشتر با قرنطینه خانگی در صورت وخیم تر شدن وضعیت کرونا در ایران موافق هستند. در بین گروه‌های سنی افراد ۳۰ تا ۴۴ سال و با اختلاف اندکی بالای ۴۵ سال در قیاس با جوانان بیشتر با قرنطینه کامل خانگی در صورت حادث شدن شرایط کشور در اثر کرونا موافق بوده‌اند. در نهایت هر دو گروه تحصیلی با قرنطینه خانگی در صورت تشدید شرایط کرونایی کشور موافقت ولی افراد دارای تحصیلات دانشگاهی با درصد بیشتری با این احتمال همراه خواهند بود.

۷-۴-۲- امید به تولید واکسن ایرانی کرونا

جدول شماره ۴۳: توزیع پاسخگویان در خصوص میزان امید به تولید واکسن ایرانی کرونا

درصد	فراوانی	ارزیابی
۱۶,۰	۳۲۴	خیلی زیاد
۱۸,۵	۳۷۴	زیاد
۲۲,۹	۴۶۳	تاحدی
۱۴,۱	۲۸۵	کم
۲۴,۳	۴۹۱	خیلی کم
۴,۳	۸۷	بی‌پاسخ
۱۰۰,۰	۲۰۲۴	جمع کل

۳۸ درصد از پاسخگویان احتمال کمی می‌دهند ایران بتواند واکسن کرونا را تولید کند. از سوی دیگر ۳۴,۵ درصد افراد پاسخگو معتقدند به احتمال زیاد ایران واکسن کرونا را تولید خواهد کرد. ۳۰ درصد افراد پاسخگو نیز تا حدی تولید واکسن کرونا توسط دانشمندان ایرانی را محتمل می‌دانند.

**جدول شماره ۴۴: توزیع پاسخگویان بر اساس میزان امید به تولید واکسن ایرانی کرونا
به تفکیک متغیرهای جمعیت شناختی**

محل سکونت		تحصیلات		سن			جنس		متغیرهای جمعیت شناختی میزان موافقت
روستا	شهر	دارای تحصیلات دانشگاهی	بدون تحصیلات دانشگاهی	۴۵ سال و بیشتر	۳-۴۴	۱۸-۲۹	زن	مرد	
۴۲,۴	۳۳,۹	۲۹	۳۹,۶	۴۵	۳۲,۲	۳,۱	۳۴,۹	۳۷,۲	زیاد
۲۴	۲۳,۹	۱۹,۸	۲۶,۳	۲۳,۲	۲۱,۴	۲۸,۱	۲۵,۵	۲۲,۴	تاحدی
۳۳,۵	۴۲,۱	۵۱,۱	۳۴,۱	۳۱,۸	۴۶,۴	۴۱,۸	۳۹,۶	۴,۵	کم
۱۳,۹۷۸		-		-			۲,۸۴۵		کای اسکوئر
۰,۰۰۱		۰,۰۰۰		۰,۰۰۰			۰,۲۴۱		معناداری
۰,۰۸۵		۰,۱۴۲		-۰,۰۱۰۶			۰,۰۳۸		ضریب

پاسخگویان ۳۰ تا ۴۴ سال و با اختلاف اندکی ۱۸ تا ۲۹ سال نسبت به گروه سنی ۴۵ سال و بالاتر، کمتر احتمال می‌دهند ایران بتواند واکسن کرونا را تولید کند. همچنین افراد دارای تحصیلات دانشگاهی در قیاس با افرادی که فاقد تحصیلات دانشگاهی اند، بیشتر گفته‌اند ایران به احتمال کمی قادر به تولید واکسن کرونا خواهد بود. پاسخگویان شهرنشین نیز نسبت به افراد ساکن روستاها بیشتر بر این باورند که ایران به احتمال کمی واکسن این ویروس تولید کند.

همچنین بین متغیر جنس و احتمال تولید واکسن کرونا رابطه معناداری وجود ندارد و هر دو جنس با نسبت نزدیکی معتقدند احتمال کمی دارد ایران بتواند این واکسن را تولید کند.

۸-۴-۲- میزان رعایت دستور العمل‌های بهداشتی

جدول شماره ۴۵: توزیع پاسخگویان براساس میزان رعایت دستور العمل‌های بهداشتی

درصد	فراوانی	ارزیابی
۴۲٫۳	۸۵۷	من مثل روزهای اول این دستور العمل‌ها را رعایت می‌کنم
۲۸٫۲	۵۷۱	من حتی بیشتر از روزهای اول کرونا، این دستورالعمل‌ها را رعایت می‌کنم
۱۵٫۶	۳۱۶	رعایت می‌کنم اما نسبت به روزهای اول، کمتر شده است
۸٫۸	۱۷۸	از رعایت دستور العمل‌های بهداشتی خسته شدم، اما همچنان ادامه می‌دهم
۳٫۶	۷۲	من همان روزهای اول هم رعایت نمی‌کردم
۱٫۴	۲۹	از رعایت دستورالعمل‌های بهداشتی خسته شدم و دیگر ادامه نمی‌دهم
۰٫۰	۱	بی‌پاسخ
۱۰۰٫۰	۲۰۲۴	جمع کل

از پاسخگویان خواسته شد در بین گویه‌هایی که در جدول فوق آمده، گزینه‌ای که نزدیکترین حالت به رفتار بهداشتی‌شان (در ارتباط با کرونا) است را انتخاب کنند. ۴۲ درصد افراد اعلام کرده‌اند مثل روزهای اول این دستورالعمل‌ها را رعایت می‌کنند. ۲۸ درصد نیز گفته‌اند بیشتر از روزهای اول شیوع کرونا، این دستورالعمل‌ها را رعایت می‌کنند. اما ۱۶ درصد پاسخگویان به پروتکل‌های بهداشتی نسبت به روزهای اول اهتمام کمتری می‌ورزند. ۹ درصد پاسخگویان هم از دستورالعمل‌های بهداشتی خسته شده‌اند ولی همچنان به رعایت آنان توجه دارند. ۴ درصد افراد پاسخگو نیز اعلام کرده‌اند از روزهای اول شیوع کرونا در ایران تا کنون توجهی به این پروتکل‌ها نداشتند. در نهایت ۱ درصد افراد پاسخگو از رعایت دستورالعمل‌های بهداشتی خسته شده و دیگر آنها را رعایت نمی‌کنند.

جدول شماره ۴۶: توزیع پاسخگویان بر اساس میزان رعایت دستور العمل های بهداشتی به تفکیک متغیرهای جمعیت شناختی

محل سکونت		تحصیلات		سن			جنس		متغیرهای جمعیت شناختی رعایت دستور العمل های بهداشتی
روستا	شهر	دارای تحصیلات دانشگاهی	بدون تحصیلات دانشگاهی	۲۵ سال و بیشتر	۲۰-۴۴	۱۸-۲۹	زن	مرد	
۴۸,۱	۴۰,۴	۳۹,۴	۴۳,۱	۴۸,۸	۳۹,۳	۳۸,۴	۴۵,۱	۳۹,۷	من مثل روزهای اول این دستور العمل ها را رعایت می کنم
۲۲,۶	۳,۱	۳۱,۶	۲۶,۶	۲۹,۵	۲۷,۸	۲۷,۳	۲۹,۴	۲۷	من حتی بیشتر از روزهای اول کرونا، این دستورات العمل ها را رعایت می کنم
۱۶,۶	۱۵,۳	۱۴,۹	۱۶,۴	۹,۵	۱۹,۱	۱۸,۵	۱۳,۹	۱۷,۳	رعایت می کنم اما نسبت به روزهای اول، کمتر شده است
۶	۹,۸	۱۰	۸,۳	۸,۵	۹,۶	۸,۳	۹,۵	۸,۱	از رعایت دستور العمل های بهداشتی خسته شدم، اما همچنان ادامه می دهم
۵,۵	۲,۹	۲,۴	۴,۳	۲,۶	۳,۱	۵,۴	۱,۲	۵,۸	من همان روزهای اول هم رعایت نمی کردم
۱,۲	۱,۵	۱,۸	۱,۳	۱,۱	۱,۲	۲,۲	۰,۸	۲	از رعایت دستور العمل های بهداشتی خسته شدم و دیگر ادامه نمی دهم
۲۷,۲۴۱		۱۲,۷۰۱		۴۸,۳۴۹			۴۵,۵۲۹		کای اسکور
۰,۰۰۰		۰,۰۲۶		۰,۰۰۰			۰,۰۰۰		معناداری
۰,۱۱۶		۰,۰۸۰		۰,۱۱۰			۰,۱۵۰		ضریب

زنان نسبت به مردان بیشتر دستورالعمل‌های بهداشتی را مثل روز اول و یا حتی بیشتر از روزهای اول رعایت می‌کنند. در بین گروه‌های سنی افراد بالای ۴۵ سال نسبت به سایر گروه‌های سنی نیز پایبندی بیشتری به پروتکل‌های بهداشتی مرتبط با کرونا دارند و هم مثل روزهای اول و هم بیشتر از روزهای اول به این پروتکل‌ها توجه می‌کنند. پاسخگویان بدون تحصیلات دانشگاهی نسبت به افراد دارای تحصیلات دانشگاهی بیشتر اعلام کرده‌اند دستورالعمل‌های بهداشتی را مثل روز اول بجا می‌آوردند این در حالی است که تحصیل کرده‌های دانشگاهی نسبت به افراد فاقد تحصیلات دانشگاهی بیشتر گفته‌اند نسبت به روزهای اول شیوع کرونا اهتمام بیشتری به رعایت این دستورالعمل‌ها می‌ورزند. پاسخگویان روستایی نیز در قیاس با شهرنشین‌ها بیشتر اعلام کرده‌اند نکات بهداشتی مرتبط با کرونا را مانند زمان اولیه شیوع این ویروس در ایران رعایت می‌کنند و شهرنشین‌ها در مقایسه با روستاییان بیشتر بیان کرده‌اند بیشتر از روزهای اول شیوع کرونا به دستورالعمل‌های بهداشتی پایبندند.

از سوی دیگر مردان نسبت به زنان بیشتر اعلام کرده‌اند از رعایت دستورالعمل‌های بهداشتی خسته شده و کمتر به آن‌ها توجه می‌کنند و یا این که از ابتدای شیوع کرونا به این دستورالعمل‌ها توجهی نمی‌کرده‌اند. در بین گروه‌های سنی نیز پاسخگویان ۳۰ تا ۴۴ سال و با اختلاف اندکی ۱۸ تا ۲۹ سال بیشتر اظهار خستگی از این پروتکل‌ها و کم توجهی به آن را داشته‌اند. جوانان در قیاس با دیگر گروه‌های سنی نیز بیشتر گفته‌اند از زمان شیوع کرونا توجهی به نکات بهداشتی مرتبط با این ویروس نداشته‌اند. خستگی روحی افراد بدون تحصیلات دانشگاهی نسبت به تحصیل‌کردگان دانشگاهی در زمینه رعایت پروتکل‌ها بیشتر است. همچنین این قشر در قیاس با افراد دارای تحصیلات دانشگاهی بیشتر اعلام کرده‌اند از ابتدای ظهور کرونا توجهی به این دستورالعمل‌ها نداشته‌اند. همچنین روستاییان در قیاس با شهرنشین‌ها نیز همین وضعیت را داشته و هم از رعایت پروتکل‌ها خسته شده‌اند و هم بیشتر گفته‌اند اهتمامی به این پروتکل‌ها از زمان شیوع این ویروس نمی‌کرده‌اند.

۹-۴-۲- دشوار بودن رعایت دستورالعمل‌های بهداشتی

جدول شماره ۴۷: توزیع پاسخگویان براساس دشوار بودن رعایت دستورالعمل‌های بهداشتی^۱

درصد	فراوانی	دستورالعمل‌های بهداشتی
۵۲٫۵	۱۰۶۳	زدن ماسک
۲۰٫۴	۴۱۲	شستن وسایل خریداری شده از بیرون
۱۷٫۶	۳۵۷	رعایت فاصله اجتماعی
۱۴٫۱	۲۸۵	شستن مکرر دست‌ها
۱۳٫۱	۲۶۵	استفاده از دستکش
۱۱٫۳	۲۲۸	همراه داشتن الکل یا هرگونه اسپری ضد عفونی کننده

در سوالی از پاسخگویان پرسیده شد: «به نظر شما کدامیک از دستورالعمل‌های بهداشتی مربوط به کرونا سخت‌تر و خسته‌کننده‌تر است؟»؛ ۵۲٫۵ درصد افراد از زدن ماسک خسته شده‌اند. پس از این مورد به ترتیب افراد پاسخگو این موارد را انتخاب کرده‌اند: شستن وسایل خریداری شده از بیرون (با فراوانی ۲۰ درصد)، رعایت فاصله اجتماعی (با فراوانی ۱۸ درصد)، شستن مکرر دست‌ها (با فراوانی ۱۴ درصد)، استفاده از دستکش (با فراوانی ۱۳ درصد) و همراه داشتن الکل یا هرگونه اسپری ضد عفونی کننده (با فراوانی ۱۱ درصد).

۱. در این سوال پاسخگو می‌توانست بیش از یک گزینه را انتخاب کند، لذا جمع کل از ۱۰۰ بیشتر شده است.

۵-۲- دغدغه‌های عمومی

۱-۵-۲- مشکلات کشور

جدول شماره ۴۸: توزیع فراوانی پاسخگویان بر اساس اولویت‌های مشکلات کشور

امتیاز نسبت به کل	کل امتیاز	اولویت بندی						مشکلات کشور
		اولویت سوم		اولویت دوم		اولویت اول		
		درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	
۳۳,۴	۲۰۰,۳	۲۵,۵	۱۵۹	۲,۸	۲۳۶	۸۲,۲	۱۵۵۶	شرایط اقتصادی اعم از گرانی کرایه خانه و کالاهای اساسی
۲۱,۹	۱۳۱,۸	۱۹,۴	۱۲۱	۳۱,۹	۳۶۲	۹,۸	۱۸۵	تحریم‌های امریکا و اقداماتش در سازمان ملل
۱۶,۸	۱۰۰,۸	۱۷,۸	۱۱۱	۲۲,۹	۲۶۰	۱,۶	۳۰	مسائل اجتماعی مثل طلاق، افزایش سرقت
۱۳,۸	۸۲,۹	۱۷,۸	۱۱۱	۱۳,۶	۱۵۵	۲,۳	۴۳	نبود اوقات فراغت از جمله سفر، سینما و کنسرت
۵,۷	۳۴,۷	۸,۲	۵۱	۴,۷	۵۳	۰,۷	۱۴	کاهش سطح دینداری مردم
۴,۹	۲۹,۶	۷,۵	۴۷	۲,۸	۳۲	۱,۵	۲۸	امنیت ملی و احتمال وقوع جنگ
۳,۲	۱۹,۶	۳,۷	۲۳	۳,۳	۳۸	۱,۹	۳۶	سایر ^۱
۱۰۰,۰	۵۹۹,۷	۱۰۰,۰	۶۲۳	۱۰۰,۰	۱۱۳۶	۱۰۰,۰	۱۸۹۲	جمع کل

بررسی نتایج مربوط به مهمترین مسائل و مشکلات کشور از منظر پاسخگویان در شرایط کنونی در اولویت اول نشان‌دهنده این نکته

۱. سایر شامل: فقر، آلودگی هوا، اختلاس و دزدی، بیکاری، بی‌عدالتی، بی‌کفایتی مسئولین، وضعیت آموزش بچه‌ها، نبود دارو و نبود نظارت مناسب، بی-قانونی کمبود آب و دغدغه‌ای ندارم.

است که شرایط اقتصادی اعم از گرانی کرایه خانه و کالاهای اساسی (۸۲ درصد)، مسائل اجتماعی مثل طلاق، افزایش سرقت (۱۲ درصد) و تحریم های امریکا و اقداماتش در سازمان ملل (۱۰ درصد) عمده ترین دغدغه های افراد پاسخگو است. در اولویت دوم تحریم های امریکا (۳۲ درصد) در رتبه اول است. بعد از آن مسائل اجتماعی (۲۳ درصد) و شرایط اقتصادی کشور (۲۱ درصد) در رتبه های بعدی قرار دارند. در اولویت سوم مجدداً مسائل اقتصادی (۲۵٫۵ درصد) در رتبه اول و پس از آن تحریم ها و اقدامات امریکا در سازمان ملل (۱۹ درصد) و نبود اوقات فراغت (۱۸ درصد) و مسائل اجتماعی کشور (۱۸ درصد) عمده ترین مشکلات کشور از دیدگاه افراد پاسخگو است.

در مجموع با توجه به نتایج به دست آمده اصلی ترین مشکل کشور از نظر پاسخگویان شرایط اقتصادی اعم از گرانی کرایه خانه و کالاهای اساسی است و در رتبه های بعدی تحریم های امریکا و اقداماتش در سازمان ملل و مسائل اجتماعی مثل طلاق، افزایش سرقت از اهم مشکلات کشور از دیدگاه پاسخگویان است.

۲-۵-۲- دغدغه‌ها و نگرانی‌های آینده

جدول شماره ۴۹: توزیع فراوانی پاسخگویان براساس دغدغه‌ها و نگرانی‌های آینده

درصد	فراوانی	دغدغه‌ها
۳۱٫۲	۶۳۱	وضعیت اقتصادی کشور
۲۲٫۱	۴۴۷	اوضاع کرونا
۷٫۷	۱۵۶	آینده فرزندان
۵٫۸	۱۱۷	وضعیت شغلی
۳٫۴	۶۸	وضعیت تحصیلی
۲٫۷	۵۵	امیدی ندارم
۰٫۹	۱۸	همه چیز
۰٫۸	۱۶	وضعیت کشور
۰٫۷	۱۵	ازدواج
۰٫۷	۱۴	محدودیت روابط اجتماعی
۰٫۵	۱۱	نامشخص بودن وضعیت فعلی
۲٫۶	۶۲	سایر ^۱
۱۳٫۹	۲۸۳	بی‌پاسخ/ نمی‌دانم
۱۰۰٫۰	۲۰۲۴	جمع کل

در این بخش از پاسخگویان پرسیده شد: «باتوجه به تجربه‌تان از کرونا در حال حاضر چه دغدغه‌ها و نگرانی‌هایی درباره آینده پیش‌رو دارید؟»؛ وضعیت اقتصادی کشور (با فراوانی ۳۱ درصد) مهم‌ترین دغدغه مردم در مورد آینده‌شان است. پس از آن به ترتیب مسائل و مشکلات مرتبط با کرونا (با فراوانی ۲۲ درصد)، آینده فرزندان (با فراوانی ۸ درصد)، وضعیت شغلی (با فراوانی ۶ درصد) و وضعیت تحصیلی (با فراوانی ۳ درصد) از دیگر عمده‌ترین دغدغه‌های مردم درباره آینده‌شان است.

۱. شامل؛ طولانی شدن دوره آن، تولید واکسن، ابتلا خود یا عزیزان، ناشناختگی آن و مواردی از این قبیل می‌باشد.

۶-۲- نشاط فردی و اجتماعی

۱-۶-۲- نشاط فردی

جدول شماره ۵۰: توزیع فراوانی پاسخگویان براساس ارزیابی نشاط فردی

مدت زمان	فراوانی	درصد
خیلی زیاد	۳۰۳	۱۵٫۰
زیاد	۵۰۶	۲۵٫۰
تاحدی	۷۶۵	۳۷٫۸
کم	۲۲۸	۱۱٫۳
خیلی کم	۲۱۳	۱۰٫۵
بی پاسخ	۹	۰٫۴
جمع کل	۲۰۲۴	۱۰۰٫۰

در ادامه از پاسخگویان خواسته شد ارزیابی خود از نشاط فردی شان را بر اساس گزینه های جدول فوق بیان کنند. براساس نتایج به دست آمده ۴۰ درصد مردم خود را فردی با نشاط می دانند. از سوی دیگر ۲۲ درصد افراد وضعیت نشاط شان را در سطح کم ارزیابی کرده اند. ۳۸ درصد پاسخگویان نیز تا حدودی خود را فردی با نشاط می دانند.

**جدول شماره ۵۱: توزیع پاسخگویان براساس میزان بانشاط بودن فرد
به تفکیک متغیرهای جمعیت شناختی**

محل سکونت		تحصیلات		سن			جنس		متغیرهای جمعیت شناختی	میزان بانشاط بودن فرد
روستا	شهر	دارای تحصیلات دانشگاهی	بدون تحصیلات دانشگاهی	۴۵ سال و بیشتر	۳۰-۴۴	۱۸-۲۹	زن	مرد		
۴۵,۴	۳۸,۳	۴۱,۵	۳۹,۷	۳۹,۵	۳۹,۲	۴۲,۳	۳۶,۷	۴۳,۵	زیاد	
۳۳,۵	۳۹,۵	۳۹,۴	۳۷,۵	۳۸,۳	۳۷,۴	۳۸,۵	۴۲,۱	۳۳,۹	تاحدی	
۲۱,۱	۲۲,۲	۱۹,۱	۲۲,۸	۲۲,۲	۲۳,۴	۱۹,۲	۲۱,۲	۲۲,۶	کم	
۸,۵۷۹		-		-			۱۵,۲۲۶		کای اسکوئر	
۰,۰۱۴		۰,۱۵۱		۰,۲۴۶			۰,۰۰۰		معناداری	
۰,۰۶۵		-۰,۰۳۰		۰,۰۲۳			۰,۰۸۷		ضریب	

همان‌طور که در جدول فوق مشاهده می‌شود، مردان در قیاس با زنان بیشتر خود را فردی بانشاط ارزیابی کرده‌اند. همچنین افراد ساکن روستاها نسبت به شهرنشین‌ها بیشتر خود را فردی شاد می‌دانند.

بین دو متغیر سن و تحصیلات و ارزیابی میزان نشاط فردی رابطه معناداری وجود ندارد.

۲-۶-۲- وضعیت نشاط در جامعه

جدول شماره ۵۲: توزیع فراوانی پاسخگویان براساس ارزیابی میزان نشاط در جامعه

درصد	فراوانی	ارزیابی
۰,۹	۱۸	خیلی زیاد
۲,۸	۵۷	زیاد
۱۵,۵	۳۱۳	تاحدی
۲۱,۵	۴۳۵	کم
۵۷,۸	۱۱۷۰	خیلی کم
۱,۵	۳۱	بی پاسخ
۱۰۰,۰	۲۰۲۴	جمع کل

پس از ارزیابی نشاط فردی از پاسخگویان خواسته شد نظرشان را درباره نشاط جامعه ایران نیز بیان کنند. ۷۹ درصد پاسخگویان معتقدند جامعه ایران، جامعه با نشاطی نیست. جالب آنکه تنها ۴ درصد افراد پاسخگو، جامعه را شاداب می دانند. ۱۵,۵ درصد افراد نیز نشاط اجتماعی ایرانیان در شرایط کنونی را بینابین ارزیابی کرده اند.

**جدول شماره ۵۳: توزیع پاسخگویان براساس ارزیابی میزان نشاط در جامعه
به تفکیک متغیرهای زمینه‌ای**

محل سکونت		تحصیلات		سن			جنس		متغیرهای جمعیت شناختی	میزان نشاط
روستا	شهر	دارای تحصیلات دانشگاهی	بدون تحصیلات دانشگاهی	۴۵ سال و بیشتر	۳۰-۴۴	۱۸-۲۹	زن	مرد		
۵,۹	۳	۱,۹	۴,۷	۴,۳	۳,۶	۳,۱	۳	۴,۵	زیاد	
۲,۸	۱۳,۹	۹,۱	۱۹,۴	۱۸,۶	۱۳,۷	۱۴,۹	۱۶,۲	۱۵,۲	تاحدی	
۷۳,۳	۸۳	۸۹	۷۵,۸	۷۷	۸۲,۶	۸۲	۸,۰۸	۸,۰۲	کم	
۲۴,۱۴۸		-		-			۳,۶۷۷		کای اسکور	
۰,۰۰۰		۰,۰۰۰		۰,۰۱۹			۰,۱۵۹		معناداری	
۰,۱۱۰		۰,۱۵۳		-۰,۰۴۷			۰,۰۴۳		ضریب	

تمام گروه‌های سنی جامعه ایران را بی‌نشاط ارزیابی کرده‌اند و در بین آن‌ها افراد ۳۰ تا ۴۴ سال و ۱۸-۲۹ سال بیشتر به این موضوع باور دارند. وضعیت گروه‌های تحصیلی نیز به همین ترتیب است اما افراد دارای تحصیلات دانشگاهی در قیاس با پاسخگویانی که تحصیلات دانشگاهی ندارند بیشتر اعلام کرده‌اند جامعه ایران شاداب نیست. همچنین پاسخگویان شهرنشین نسبت به روستاییان بیشتر باور دارند که جامعه ایران فاقد نشاط اجتماعی است.

بین متغیر جنس و نشاط اجتماعی رابطه معناداری مشاهده نشد و این بدان معناست که مردان و زنان به یک میزان معتقدند جامعه ایران شاداب نیست.

